Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MACIEJ SZPUNAR
prednesené 6. februára 2025[1]

Vec C-492/23

X
proti
Russmedia Digital SRL,
Inform Media Press SRL

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Curtea de Apel Cluj (Odvolací súd Kluž, Rumunsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Aproximácia právnych predpisov – Elektronický obchod – Smernica 2000/31/ES – Ochrana osobných údajov – Nariadenie (EÚ) 2016/679 – Zodpovednosť sprostredkovateľov – Poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti, ktorý je tiež prevádzkovateľom spracovania osobných údajov – Zodpovednosť – Rozsah“

I. Úvod

1. Prejudiciálne otázky v prejednávanej veci sa týkajú ustanovení smernice 2000/31/ES[2] a nariadenia (EÚ) 2016/679[3].

2. Tieto otázky vznikli v spore medzi fyzickou osobou a prevádzkovateľom internetového obchodu, kde bol bez súhlasu tejto osoby uverejnený inzerát, v ktorom sa uvádzalo, že táto osoba ponúkala sexuálne služby. Osobitosť tejto veci spočíva v tom, že predmetný inzerát obsahoval osobné údaje.

3. Svojimi otázkami, ktoré sa týkajú GDPR, sa vnútroštátny súd v tejto súvislosti snaží zistiť na jednej strane, či prevádzkovateľ internetového obchodu, o aký ide v spore vo veci samej, porušil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z tohto nariadenia, a na druhej strane, či sa na takéhoto prevádzkovateľa internetového obchodu môže vzťahovať výnimka zo zodpovednosti stanovená v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31, pokiaľ ide o inzerát uverejnený na tejto internetovej stránke. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania teda poskytuje Súdnemu dvoru príležitosť vyjadriť sa k vzťahu medzi režimami zavedenými týmito dvoma právnymi aktmi Únie.

[1] Jazyk prednesu: francúzština.

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1, ďalej len „GDPR“).

II. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Smernica 2000/31

4. Článok 1 smernice 2000/31, nazvaný „Cieľ a rozsah“, vo svojom odseku 5 okrem iného stanovuje, že táto smernica „sa neuplatní na otázky týkajúce sa služieb informačnej spoločnosti, na ktoré sa vzťahujú smernice 95/46/ES[4] a 97/66/ES[5]“.

5. Články 12, 13 a 14 tejto smernice, ktoré sa nachádzajú v oddiele 4 s názvom „Zodpovednosť sprostredkovateľov poskytovateľov služieb“, kapitoly II tejto smernice, nazvanej „Zásady“, sa týkajú poskytovateľa služieb informačnej spoločnosti, ktorý vykonáva činnosť „mere conduit“ („Púhy kanál“) [„Jednoduchý prenos“ – *neoficiálny preklad*], ukladanie dát v pamäti s názvom „caching“ alebo činnosť hostingu. Tieto ustanovenia tiež určujú podmienky, za ktorých sú títo poskytovatelia oslobodení od zodpovednosti za informácie pochádzajúce od používateľov ich služieb.

6. V zmysle článku 14 ods. 1 uvedenej smernice s názvom „Uloženie informácií na hostiteľskom počítači“ [„Hosting“ – *neoficiálny preklad*]:

„Ak sa poskytuje služba informačnej spoločnosti, ktorá pozostáva z uloženia informácií, ktoré sú poskytované príjemcom tejto služby, musia členské štáty zabezpečiť, aby poskytovateľ služby nebol zodpovedný za informácie uložené na žiadosť príjemcu služby, pod podmienkou, že:

a) poskytovateľ nič nevie o nezákonnej činnosti alebo informáciách a čo sa týka nárokov na náhradu škody, nie je si vedomý skutočností alebo okolností, z ktorých by bolo zrejmé, že ide o nezákonnú činnosť alebo informácie;

alebo

b) poskytovateľ, po zistení alebo uvedomení si týchto skutočností, koná promptne, aby odstránil alebo znemožnil prístup k informáciám.“

7. Článok 15 tej istej smernice s názvom „Žiadna všeobecná povinnosť monitorovať“ [„Neexistencia povinnosti monitorovať“ – *neoficiálny preklad*] stanovuje:

„1. Členské štáty neuložia poskytovateľom všeobecnú povinnosť pri poskytovaní služieb, na ktoré sa vzťahujú články 12, 13 a 14, aby monitorovali informácie, ktoré prenášajú alebo ktoré uložili, ani všeobecnú povinnosť aktívne zisťovať skutočnosti alebo okolnosti, ktoré by naznačovali, že ide o nezákonnú činnosť.

2. Členské štáty môžu ustanoviť povinnosť, aby poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti informovali príslušné verejné orgány o údajných vykonávaných nezákonných činnostiach alebo o údajných nezákonných poskytovaných informáciách, alebo povinnosť oznamovať príslušným

[4] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

[5] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 15. decembra 1997 o spracovaní osobných údajov a ochrane súkromia v sektore telekomunikácií [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 24, 1998, s. 1).

orgánom na ich žiadosť informácie, ktoré by im umožnili identifikáciu príjemcov ich služieb, s ktorými uzatvorili dohody o uložení informácií.“

2. GDPR

8. Článok 2 GDPR s názvom „Vecná pôsobnosť“, v odseku 4 stanovuje:

„Týmto nariadením preto nie je dotknuté uplatňovanie [smernice 2000/31], najmä pravidlá týkajúce sa zodpovednosti poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti uvedené v článkoch 12 až 15 uvedenej smernice.“

9. Článok 4 tohto nariadenia s názvom „Vymedzenie pojmov“, znie takto:

„Na účely tohoto nariadenia:

…

7. ‚prevádzkovateľ‘ je fyzická alebo právnická osoba, orgán verejnej moci, agentúra alebo iný subjekt, ktorý sám alebo spoločne s inými určí účely a prostriedky spracúvania osobných údajov; v prípade, že sa účely a prostriedky tohto spracúvania stanovujú v práve Únie alebo v práve členského štátu, možno prevádzkovateľa alebo konkrétne kritériá na jeho určenie určiť v práve Únie alebo v práve členského štátu;

8. ‚sprostredkovateľ‘ je fyzická alebo právnická osoba, orgán verejnej moci, agentúra alebo iný subjekt, ktorý spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa;

…

11. ‚súhlas dotknutej osoby‘ je akýkoľvek slobodne daný, konkrétny, informovaný a jednoznačný prejav vôle dotknutej osoby, ktorým formou vyhlásenia alebo jednoznačného potvrdzujúceho úkonu vyjadruje súhlas so spracúvaním osobných údajov, ktoré sa jej týka;

…“

10. Článok 5 uvedeného nariadenia s názvom „Zásady spracúvania osobných údajov“ stanovuje:

„1. Osobné údaje musia byť:

a) spracúvané zákonným spôsobom, spravodlivo a transparentne vo vzťahu k dotknutej osobe (‚zákonnosť, spravodlivosť a transparentnosť‘);

b) získavané na konkrétne určené, výslovne uvedené a legitímne účely a nesmú sa ďalej spracúvať spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s týmito účelmi;… (‚obmedzenie účelu‘);

…

f) spracúvané spôsobom, ktorý zaručuje primeranú bezpečnosť osobných údajov, vrátane ochrany pred neoprávneným alebo nezákonným spracúvaním a náhodnou stratou, zničením alebo poškodením, a to prostredníctvom primeraných technických alebo organizačných opatrení (‚integrita a dôvernosť‘).

2. Prevádzkovateľ je zodpovedný za súlad s odsekom 1 a musí vedieť tento súlad preukázať (‚zodpovednosť').“

11. Článok 6 tohto nariadenia s názvom „Zákonnosť spracúvania“, v odseku 1 stanovuje:

„Spracúvanie je zákonné iba vtedy a iba v tom rozsahu, keď je splnená aspoň jedna z týchto podmienok:

a) dotknutá osoba vyjadrila súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov na jeden alebo viaceré konkrétne účely;

…“

12. Článok 7 GDPR s názvom „Podmienky vyjadrenia súhlasu“ v odseku 1 stanovuje:

„Ak je spracúvanie založené na súhlase, prevádzkovateľ musí vedieť preukázať, že dotknutá osoba vyjadrila súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov.“

13. Články 24 až 26 tohto nariadenia sa nachádzajú v oddiele 1 s názvom „Všeobecné povinnosti“, kapitoly IV tohto nariadenia, nazvanej „Prevádzkovateľ a sprostredkovateľ“.

14. Článok 24 uvedeného nariadenia s názvom „Zodpovednosť prevádzkovateľa“ v odseku 1 stanovuje:

„S ohľadom na povahu, rozsah, kontext a účely spracúvania, ako aj na riziká s rôznou pravdepodobnosťou a závažnosťou pre práva a slobody fyzických osôb prevádzkovateľ prijme vhodné technické a organizačné opatrenia, aby zabezpečil a bol schopný preukázať, že spracúvanie sa vykonáva v súlade s týmto nariadením. Uvedené opatrenia sa podľa potreby preskúmajú a aktualizujú.“

15. Článok 25 toho istého nariadenia s názvom „Špecificky navrhnutá a štandardná ochrana údajov“ v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. So zreteľom na najnovšie poznatky, náklady na vykonanie opatrení a na povahu, rozsah, kontext a účely spracúvania, ako aj na riziká s rôznou pravdepodobnosťou a závažnosťou, ktoré spracúvanie predstavuje pre práva a slobody fyzických osôb, prevádzkovateľ v čase určenia prostriedkov spracúvania aj v čase samotného spracúvania prijme primerané technické a organizačné opatrenia, ako je napríklad pseudonymizácia, ktoré sú určené na účinné zavedenie zásad ochrany údajov, ako je minimalizácia údajov, a začlení do spracúvania nevyhnutné záruky s cieľom splniť požiadavky tohto nariadenia a chrániť práva dotknutých osôb.

2. Prevádzkovateľ vykoná primerané technické a organizačné opatrenia, aby zabezpečil, že štandardne sa spracúvajú len osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné pre každý konkrétny účel spracúvania. Uvedená povinnosť sa vzťahuje na množstvo získaných osobných údajov, rozsah ich spracúvania, obdobie ich uchovávania a ich dostupnosť. Konkrétne sa takýmito opatreniami zabezpečí, aby osobné údaje neboli bez zásahu fyzickej osoby štandardne prístupné neobmedzenému počtu fyzických osôb.“

16. Článok 26 GDPR s názvom „Spoloční prevádzkovatelia“ v odseku 1 uvádza:

„Ak dvaja alebo viacerí prevádzkovatelia spoločne určia účely a prostriedky spracúvania, sú spoločnými prevádzkovateľmi. Transparentne určia svoje príslušné zodpovednosti za plnenie povinností podľa tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o vykonávanie práv dotknutej osoby, a svoje povinnosti poskytovať informácie uvedené v článkoch 13 a 14, a to formou vzájomnej dohody, pokiaľ nie sú príslušné zodpovednosti prevádzkovateľov určené právom Únie alebo právom členského štátu, ktorému prevádzkovatelia podliehajú. V dohode sa môže určiť kontaktné miesto pre dotknuté osoby.“

B. Rumunské právo

17. Článok 11 Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic (zákon č. 365/2002 o elektronickom obchode) zo 7. júna 2002[6], v znení Legea nr. 121/2006 pentru modificarea și completarea nr. 365/2002 privind comerțul electronic (zákon č. 121/2006, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 365/2002 o elektronickom obchode) zo 4. mája 2006[7] (ďalej len „zákon č. 365/2002“), stanovuje:

„1. Na poskytovateľov služieb sa vzťahujú zákonné ustanovenia o občianskoprávnej, trestnoprávnej zodpovednosti a o zodpovednosti za správne delikty, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Poskytovatelia služieb sú zodpovední za informácie, ktoré poskytli sami, alebo ktoré boli poskytnuté v ich mene.

3. Poskytovatelia služieb nie sú zodpovední za informácie prenášané, uchovávané alebo sprístupňované za podmienok stanovených v článkoch 12 až 15.“

18. V článku 14 tohto zákona s názvom „Trvalé uchovávanie informácií, hosting“ sa uvádza:

„1. Ak služba informačnej spoločnosti spočíva v uchovávaní informácií poskytnutých príjemcom tejto služby, poskytovateľ tejto služby nezodpovedá za informácie uložené na žiadosť príjemcu, ak je splnená jedna z týchto podmienok:

a) poskytovateľ služby si nie je vedomý toho, že činnosť alebo uchovávané informácie sú nezákonné, a pokiaľ ide o nároky na náhradu škody, nie sú mu známe skutočnosti alebo okolnosti, z ktorých vyplýva, že by predmetná činnosť alebo informácie mohli poškodiť práva tretej osoby;

b) ak si je poskytovateľ služby vedomý skutočnosti, že predmetná činnosť alebo informácie sú nezákonné, alebo sú mu známe skutočnosti alebo okolnosti, z ktorých vyplýva, že predmetná činnosť alebo informácie by mohli poškodiť práva tretej osoby, poskytovateľ služby bezodkladne koná s cieľom ich odstrániť alebo znemožniť k nim prístup.

2. Ustanovenia odseku 1 sa neuplatňujú, ak príjemca koná pod vedením alebo kontrolou poskytovateľa služieb.

[6] *Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 483 z 5. júla 2002.

[7] *Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 403 z 10. mája 2006.

3. Ustanovenia tohto článku nemajú vplyv na možnosť súdneho alebo správneho orgánu požiadať poskytovateľa služieb, aby ukončil porušovanie ochrany osobných údajov alebo takému porušovaniu predchádzal, ani na možnosť zaviesť vládne postupy na obmedzenie alebo prerušenie prístupu k informáciám.“

III. Skutkové okolnosti sporu vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore

19. Russmedia Digital SRL (ďalej len „Russmedia“), spoločnosť založená podľa rumunského práva, je vlastníkom internetového obchodu www.publi24.ro, kde možno bezplatne alebo za odplatu uverejniť reklamné inzeráty týkajúce sa najmä predaja tovaru alebo poskytovania služieb z rôznych oblastí v Rumunsku.

20. Dňa 1. augusta 2018 neznáma osoba uverejnila na stránke tohto internetového obchodu inzerát, ktorého obsah bol hanlivý a urážlivý voči žalobkyni vo veci samej, keďže v ňom bolo uvedené, že žalobkyňa ponúka sexuálne služby (ďalej len „sporný inzerát“). Tento inzerát obsahoval fotografie žalobkyne vo veci samej, použité bez jej súhlasu, pochádzajúce z účtu, ktorý oprávnene vlastnila na sociálnej sieti, ako aj jej telefónne číslo. Pred uverejnením inzerátu nebola overená totožnosť osoby, ktorá ho uverejnila. Keď žalobkyňa vo veci samej kontaktovala Russmedia, táto spoločnosť po necelej hodine odstránila inzerát zo stránky svojho internetového obchodu. Ten istý inzerát však bol uverejnený na internete s uvedením pôvodného zdroja inými internetovými stránkami s reklamným obsahom, na ktorých je stále prístupný.

21. Keďže sa žalobkyňa vo veci samej domnievala, že sporný inzerát porušuje jej práva, podala proti spoločnosti Russmedia žalobu.

22. Judecătoria Cluj-Napoca (Súd prvej inštancie Kluž-Napoca, Rumunsko) tejto žalobe vyhovel a na základe článku 253 Občianskeho zákonníka [8] uložil spoločnosti Russmedia povinnosť zaplatiť žalobkyni vo veci samej sumu 7 000 eur z titulu nemajetkovej ujmy, ktorá jej bola spôsobená porušením jej práva na osobné zobrazenie, česť a dobrú povesť, porušením jej práva na súkromný život, ako aj neoprávneným spracovaním osobných údajov. Tento súd sa totiž domnieval, že sporný inzerát predstavoval porušenie povinností, ktoré GDPR stanovuje spoločnosti Russmedia. Uvedený súd sa domnieval, že skutočnosť, že Russmedia povolila uverejnenie a následné šírenie tohto inzerátu na internete, vážne porušila práva žalobkyne vo veci samej.

23. Tribunalul Specializat Cluj (Špecializovaný vyšší súd Kluž, Rumunsko) vyhovel odvolaniu, ktoré podala Russmedia, pričom rozhodol, že žaloba žalobkyne vo veci samej je nedôvodná z dôvodu, že táto spoločnosť nebola autorom sporného inzerátu. Tento súd sa domnieval, že Russmedia poskytovala len službu uchovávania inzerátov bez toho, aby sa aktívne podieľala „na ich obsahu“, a že za týchto okolností bolo možné uplatniť oslobodenie od zodpovednosti stanovené v článku 14 ods. 1 zákona č. 365/2002.

24. Podľa odvolacieho súdu Russmedia totiž odstránila sporný inzerát zo svojho internetového obchodu menej ako hodinu po tom, čo ju kontaktovala žalobkyňa vo veci samej. Tento súd sa domnieval, že Russmedia je zbavená svojej zodpovednosti za uvádzanú škodu, keďže táto

[8] Hoci toto ustanovenie nie je uvedené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, uvádza prostriedky na obranu osoby, ktorej nemajetkové práva boli porušené alebo ohrozené. Takáto osoba sa môže na súde domáhať najmä náhrady škody alebo prípadne majetkovej náhrady škody, ktorá jej bola spôsobená, ak ju možno pripísať osobe, ktorá sa dopustila protiprávneho konania spôsobujúceho ujmu.

spoločnosť nebola autorom dotknutého inzerátu a zablokovala ho s ohľadom na článok 11 ods. 3 a článok 14 ods. 1 písm. b) zákona č. 365/2002 hneď, ako sa dozvedela, že môže porušiť práva žalobkyne vo veci samej.

25. Pokiaľ ide o povinnosť prevádzkovateľa pred uverejnením inzerátu overiť, či má jeho autor právo používať osobné údaje, ktoré sú v ňom uvedené, odvolací súd sa ďalej domnieval, že sa uplatní článok 11 vykonávacích predpisov k zákonu č. 365/2002, podľa ktorého poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti nie je povinný kontrolovať uložené informácie.[9]

26. Odvolací súd sa napokon domnieval, že spoločnosti Russmedia nemožno vytýkať, že neprijala opatrenia na zabránenie šíreniu sporného inzerátu na internete. Poskytovaná služba podľa neho spočívala v uverejnení tohto inzerátu a opatrenia na zablokovanie prístupu verejnosti k nemu boli prijaté hneď, ako žalobkyňa vo veci samej upozornila spoločnosť Russmedia. V dôsledku toho sa tento súd domnieval, že zákon č. 365/2002, ktorý zbavuje túto spoločnosť zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú obsahom inzerátov uverejnených používateľmi na stránke www.publi24.ro, je v prejednávanej veci uplatniteľný.

27. Žalobkyňa vo veci samej podala proti tomuto rozhodnutiu kasačný opravný prostriedok na Curtea de Apel Cluj (Odvolací súd Kluž, Rumunsko), ktorý je vnútroštátnym súdom.

28. V rámci svojho kasačného opravného prostriedku žalobkyňa vo veci samej najmä tvrdí, že zákon č. 365/2002 nie je vo vzťahu k GDPR *lex specialis*, a preto mal odvolací súd preskúmať zodpovednosť spoločnosti Russmedia s ohľadom na ustanovenia tohto nariadenia.

29. Okrem toho žalobkyňa vo veci samej uvádza, že úloha spoločnosti Russmedia sa neobmedzovala na poskytovanie špecifických technických prostriedkov prístupu k hostingovému serveru zákazníkom. Podľa jej názoru táto spoločnosť tiež mala úlohu správcu tým, že na úrovni obsahu inzerátov zasahovala na účely riadnej správy informácií. Uvedená spoločnosť ako správca dotknutej internetovej stránky uchováva a spracúva obsah informácií. Spracúvanie a uchovávanie údajov, ako aj ich sprístupnenie verejnosti v určitej forme si vyžadujú tak analýzu údajov a informácií obsiahnutých v inzerátoch, ako aj ich správu, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie jednoduchého prístupu verejnosti, čo naznačuje priame zapojenie tejto spoločnosti. V dôsledku toho nie je článok 14 zákona č. 365/2002 v prejednávanej veci uplatniteľný. Žalobkyňa vo veci samej sa navyše domnieva, že zbavenie zodpovednosti stanovené v tomto ustanovení sa neuplatní, ak je zodpovednosť stanovená na základe iných regulačných aktov, ako je GDPR, čo je podľa nej prípad prejednávanej veci.

30. Vnútroštátny súd vyhovel kasačnému opravnému prostriedku, keďže sa domnieval, že odvolací súd nepreskúmal uplatniteľnosť ustanovení GDPR za okolností prejednávanej veci, zrušil rozsudok o odvolaní a vec vrátil na nové rozhodnutie o odvolaní.

31. V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že podľa jeho názoru neexistuje povinnosť prevádzkovateľov internetových obchodov vykonať predchádzajúcu kontrolu inzerátov uverejnených používateľmi. Uvádza však, že podľa rozsudku L'Oréal a i.[10] sa len prevádzkovateľ internetového obchodu, ktorý nemá aktívnu úlohu spočívajúcu v poskytovaní pomoci s cieľom

[9] Vykonávacie predpisy k zákonu č. 365/2002 boli schválené prostredníctvom Hotărârea Guvernului nr. 1.308/2002 (rozhodnutie vlády č. 1308) a predstavujú správny akt regulačnej povahy. Článok 11 ods. 1 tohto rozhodnutia stanovuje, že „poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti, ktorí poskytujú služby uvedené v článkoch 12 až 15 [zákona č. 365/2002], nie sú povinní kontrolovať informácie, ktoré prenášajú alebo ktoré ukladajú, ani aktívne vyhľadávať údaje o zjavne nezákonných činnostiach alebo informáciách v oblasti služieb informačnej spoločnosti, ktoré poskytujú".

[10] Rozsudok z 12. júla 2011 (C-324/09, ďalej len „rozsudok L'Oréal a i., EU:C:2011:474, bod 116).

optimalizovať prezentáciu ponúk na predaj alebo ich propagáciu, môže dovolávať oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31. Okrem toho v súlade s týmto rozsudkom [11] sa prevádzkovateľ internetového obchodu nemôže dovolávať tejto výnimky zo zodpovednosti, ak vedel o skutočnostiach alebo okolnostiach, na základe ktorých by obozretný hospodársky subjekt musel konštatovať protiprávnosť predmetných ponúk na predaj, a v prípade takejto vedomosti nekonal promptne. V tomto zmysle sa podľa rozsudku Papasavvas a i. [12] vydavateľská spoločnosť, ktorá disponuje internetovou stránkou, na ktorej sa uverejňuje elektronická verzia denníka, nemôže odvolávať na uvedené zbavenie zodpovednosti, pretože pozná uverejňované informácie a má nad nimi kontrolu.

32. Vnútroštátny súd uvádza, že judikatúra Súdneho dvora sa týka len ponúk uverejnených online, ktorých protiprávnosť vyplývala z analýzy skutočností a okolností, ktoré boli výslovne oznámené prevádzkovateľovi po uverejnení predmetného inzerátu. Naproti tomu Súdny dvor nemal nikdy príležitosť zaoberať sa takou situáciou, o akú ide v prejednávanej veci. Osobitosť konania vo veci samej totiž spočíva v tom, že obsah inzerátu uverejneného používateľom, ktorý v čase podania návrhu na súd nebol identifikovaný, bol zjavne protiprávny a závažne poškodzujúci dotknutú osobu. Podľa vnútroštátneho súdu teda oznámenie prevádzkovateľovi nebolo potrebné na účely zaistenia a analýzy prípadnej protiprávnej povahy uverejnených informácií.

33. Okrem toho vnútroštátny súd upozorňuje na skutočnosť, že sporný inzerát, hoci bol po oznámení žalobkyne vo veci samej vymazaný zo stránky spoločnosti Russmedia, na ktorej bol pôvodne uverejnený, bol v celom rozsahu prevzatý mnohými ďalšími internetovými stránkami so všetkými údajmi a fotografiami žalobkyne vo veci samej s uvedením pôvodného zdroja bez ochranných opatrení týkajúcich sa osobných údajov. Škoda sa preto stala trvalou ujmou a v súčasnosti stále pretrváva.

34. Okrem toho vnútroštátny súd uvádza, že sexuálne služby uvedené v spornom inzeráte, ktoré údajne ponúka žalobkyňa vo veci samej, sa môžu spájať so závažnými trestnými činmi, ktoré sú trestné v zmysle trestného zákona, akými sú kupliarstvo a obchodovanie s ľuďmi.

35. Napokon vnútroštátny súd upozorňuje na skutočnosť, že vzhľadom na všeobecné podmienky používania jej internetového obchodu sa Russmedia nezdá byť obyčajným pasívnym používateľom údajov. Hoci sa totiž táto spoločnosť nedovoláva vlastníckeho práva k poskytnutým alebo uverejneným, stiahnutým alebo odoslaným materiálom, zachováva si právo tieto materiály používať, vrátane ich kopírovania, distribúcie, prenosu, uverejňovania, reprodukovania, zmeny, prekladu, prevodu na partnerov a ich výmazu v akomkoľvek čase, a to aj bez akéhokoľvek náležitého dôvodu na tento účel.

36. Za týchto okolností Curtea de Apel Cluj (Odvolací súd Kluž) rozhodnutím z 15. júna 2023, ktoré bolo Súdnemu dvoru doručené 3. augusta 2023, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Vzťahujú sa články 12 až 14 [smernice 2000/31] aj na poskytovateľa informačných služieb typu úložiska informácií-hostingu, ktorý užívateľom poskytuje stránku, na ktorej je možné zverejňovať bezplatné alebo platené inzeráty a ktorého úloha pri uverejňovaní inzerátov užívateľov je podľa jeho vlastného tvrdenia výlučne technická (sprístupnenie platformy), ktorý však prostredníctvom všeobecných podmienok používania stránky uvádza, že si

[11] Pozri rozsudok L'Oréal a i. (bod 124).

[12] Rozsudok z 11. septembra 2014 (C-291/13, EU:C:2014:2209, bod 46).

nenárokuje vlastnícke právo k poskytovanému alebo uverejnenému, nahrávanému alebo prenášanému obsahu, pričom si ale zachováva právo tento obsah používať, vrátane jeho kopírovania, distribúcie, prenosu, zverejňovania, reprodukovania, úpravy, prekladu, postúpenia partnerom a odstraňovania v akomkoľvek čase, a to aj bez potreby príslušného dôvodu?

2. Je takýto poskytovateľ informačných služieb typu úložiska informácií-hostingu, ktorý je prevádzkovateľom spracovania osobných údajov, podľa výkladu článku 2 ods. 4, článku 4 bodov 7 a 11, článku 5 ods. 1 písm. f), článku 6 ods. 1 písm. a), článkov 7, 24 a 25 [GDPR] a článku 15 smernice 2000/31 povinný pred uverejnením inzerátu overiť, či je osoba uverejňujúca inzerát totožná s nositeľom osobných údajov, na ktorého sa inzerát vzťahuje?

3. Je takýto poskytovateľ informačných služieb typu úložiska informácií-hostingu, ktorý je prevádzkovateľom spracovania osobných údajov, podľa výkladu článku 2 ods. 4, článku 4 bodov 7 a 11, článku 5 ods. 1 písm. f), článku 6 ods. 1 písm. a), článkov 7, 24 a 25 [GDPR] a článku 15 smernice 2000/31 povinný vopred overiť obsah inzerátov zaslaných užívateľmi s cieľom vylúčiť inzeráty, ktoré môžu mať protiprávny charakter alebo ktoré môžu poškodiť súkromie a rodinný život jednotlivca?

4. Je takýto poskytovateľ informačných služieb typu úložiska informácií-hostingu, ktorý je prevádzkovateľom spracovania osobných údajov, podľa výkladu článku 5 ods. 1 písm. b) a f), článkov 24 a 25 [GDPR] a článku 15 smernice 2000/31/ES povinný uplatňovať ochranné opatrenia na zabránenie alebo obmedzenie reprodukcie a ďalšieho šírenia obsahu inzerátov, ktoré boli prostredníctvom neho uverejnené?“

37. Písomné pripomienky predložili rumunská vláda a Európska komisia. Žalobkyňa vo veci samej a Komisia boli tiež zastúpené na pojednávaní, ktoré sa konalo 2. júla 2024.

IV. Analýza

38. Cieľom prvej otázky je zistiť, či sa Russmedia môže dovolávať výnimky zo zodpovednosti stanovenej v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31, zatiaľ čo druhá až štvrtá otázka sa týkajú toho, či táto spoločnosť porušila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z GDPR.

39. Súdny dvor v minulosti uviedol, že cieľom článku 14 ods. 1 smernice 2000/31, ktorý je predmetom prvej otázky, je obmedziť prípady, v ktorých môže v súlade s vnútroštátnym právom uplatniteľným v danej oblasti vzniknúť zodpovednosť poskytovateľov sprostredkovateľských služieb.[13] Domnievam sa, že vzhľadom na vývoj práva Únie v tejto oblasti sa má zbavenie zodpovednosti stanovené v tomto ustanovení uplatniť aj v prípadoch, keď je zodpovednosť poskytovateľa založená na ustanoveniach práva Únie alebo na vnútroštátnych ustanoveniach, ktorými sa toto právo preberá.[14]

[13] Pozri rozsudok z 23. marca 2010, Google France a Google (C-236/08 až C-238/08, EU:C:2010:159, bod 107).

[14] Pozri, pokiaľ ide o ustanovenia, ktorými sa preberá právo Únie, WILMAN, F.: *The Responsibility of Online Intermediaries for Illegal User Content in the EU and the US*. In: Edward Elgar, Cheltenham-Northampton, 2020, s. 18, bod 2.18. Pozri tiež, pokiaľ ide o samotné právo Únie, odôvodnenie 17. nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (Ú. v. EÚ L 277, 2022, s. 1) (ďalej len „Digital Services Act“).

40. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že v spore vo veci samej môže byť vyvodená zodpovednosť spoločnosti Russmedia z dôvodu porušenia GDPR.[15] Za týchto podmienok by sa mohlo zdať *a priori* vhodné analyzovať najprv druhú až štvrtú otázku, ktorými sa vnútroštátny súd snaží zistiť, či Russmedia porušila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z GDPR. V záujme zrozumiteľnosti analýzy však preskúmam otázky v poradí, v akom boli položené. Najprv teda preskúmam problém nastolený v návrhu na začatie prejudiciálneho konania z hľadiska smernice 2000/31, aby som následne preskúmal tento problém z hľadiska GDPR. Napokon v poslednej časti mojej analýzy preskúmam vzájomné vzťahy medzi týmto nariadením a touto smernicou.

41. Všetky prejudiciálne otázky sa totiž týkajú zásadnejšej otázky vzťahu medzi ustanoveniami smernice 2000/31 a ustanoveniami GDPR. Túto otázku preskúmam po identifikovaní relevantných ustanovení týchto dvoch aktov práva Únie, pretože právne kvalifikácie podľa nimi stanovených kategórií sú jadrom štyroch prejudiciálnych otázok.

A. O prvej otázke

42. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa má článok 14 ods. 1 smernice 2000/31 vykladať v tom zmysle, že sa na poskytovateľa služby informačnej spoločnosti, ktorá spočíva v sprístupnení internetového obchodu, kde možno inzeráty uverejniť bezplatne alebo za odplatu, môže vzťahovať oslobodenie od zodpovednosti stanovené v tomto ustanovení, aj keď tento poskytovateľ uvedie vo všeobecných podmienkach používania svojho internetového obchodu, že hoci si nenárokuje vlastnícke právo k týmto materiálom, zachováva si právo používať poskytnutý, uverejnený, nahrávaný alebo odoslaný materiál, vrátane jeho kopírovania, distribúcie, prenosu, zverejňovania, reprodukovania, úpravy, prekladu, postúpenia partnerom a odstraňovania v akomkoľvek čase, a to aj bez potreby príslušného dôvodu.

43. Budem teda analyzovať túto otázku (časť 1), ktorej cieľom je v podstate určiť, či Russmedia môže byť kvalifikovaná ako „poskytovateľ sprostredkovateľských služieb“, ktorý sa môže *a priori* dovolávať výnimky zo zodpovednosti stanovenej v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31. Keďže sa zdá, že vnútroštátny súd má pochybnosti aj o tom, či sú vzhľadom na osobitosť sporu vo veci samej v prejednávanej veci splnené podmienky, ktorými toto ustanovenie podmieňuje zbavenie zodpovednosti v konkrétnom prípade, pre úplnosť budem analyzovať aj túto otázku (časť 2).

1. O pojme „poskytovateľ sprostredkovateľských služieb“

a) Rozsah a predpoklady, z ktorých vychádza otázka

44. Považujem za dôležité zdôrazniť tak predpoklad, z ktorého vychádza prvá otázka, ako aj jej rozsah.

[15] Podľa prvostupňového súdu totiž protiprávnosť konaní pripisovaných spoločnosti Russmedia vyplývala z porušenia GDPR. Rovnako diskusia medzi účastníkmi konania pred súdom druhého stupňa a vnútroštátnym súdom sa týka otázky, či sa možno odvolávať na článok 14 ods. 1 smernice 2000/31 na účely oslobodenia poskytovateľa služieb od jeho zodpovednosti za porušenie tohto nariadenia. Pozri bod 28 vyššie.

45. V tejto súvislosti v prvom rade, ako som uviedol,[16] články 12, 13 a 14 smernice 2000/31 stanovujú výnimky zo zodpovednosti uplatniteľné v prípade, že sa služby poskytované poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti týkajú služieb „[Jednoduchý prenos]“, formy ukladania dát v pamäti nazývanej „caching“ a činnosti hostingu.

46. Hoci prvá otázka odkazuje na tieto tri ustanovenia, vnútroštátny súd sa domnieva, že Russmedia poskytuje službu spočívajúcu v hostingu informácií poskytnutých užívateľmi. Okrem toho sa zdá, že článok 14 zákona č. 365/2002, ktorého uplatniteľnosť bola prediskutovaná pred vnútroštátnymi orgánmi[17], predstavuje prebratie článku 14 smernice 2000/31, ktorý sa týka hostingovej služby. Domnievam sa teda, že prvá otázka sa týka tohto ustanovenia práva Únie a že pracovný predpoklad vnútroštátneho súdu je, že služba poskytovaná spoločnosťou Russmedia predstavuje službu informačnej spoločnosti a v zásade spočíva v hostingu informácií poskytovaných používateľmi jej internetového obchodu.

47. Po druhé, pokiaľ ide o rozsah prvej otázky, z jej opatrného znenia vyplýva, že vnútroštátny súd sa nevyslovuje k úlohe, ktorú má Russmedia pri poskytovaní svojej hostingovej služby. Z tejto otázky totiž vyplýva, že konštatovanie, že úloha spoločnosti Russmedia je čisto technická, sa zakladá na vyhláseniach tejto spoločnosti.[18] Hoci sa zdá, že vnútroštátny súd toto tvrdenie nespochybňuje, budem sa ním napriek tomu zaoberať, keďže jeho dôvodnosť žalobkyňa vo veci samej dôrazne spochybňuje.[19]

48. Napokon po tretie vnútroštátny súd uvádza, že Russmedia „sa nezdá byť obyčajným pasívnym používateľom údajov (poskytovateľ sprostredkovateľských služieb), pretože hoci si [táto spoločnosť] nenárokuje vlastnícke právo k poskytovanému alebo uverejnenému, nahrávanému alebo prenášanému obsahu, zachováva si právo [tieto] materiály používať“. Formulácia prvej otázky odráža túto obavu vnútroštátneho súdu. Cieľom tejto otázky je totiž zistiť, či „poskytovateľ…, ktorý sprístupní používateľom [internetový obchod], ale ktorý prostredníctvom všeobecných podmienok používania stránky uvádza, že si však zachováva právo na používanie materiálov“, môže využiť výnimku zo zodpovednosti stanovenú v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31.

49. Zmienky o čisto technickej alebo pasívnej povahe činnosti spoločnosti Russmedia v návrhu na začatie prejudiciálneho konania odkazujú na judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej sa výnimka zo zodpovednosti stanovená v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31 týka výlučne prípadu, keď sa správanie poskytovateľa služieb obmedzuje na správanie „poskytovateľa sprostredkovateľských služieb“ v zmysle, ktorý chcel normotvorca dosiahnuť v rámci oddielu 4 kapitoly II tejto smernice. V tejto súvislosti totiž z odôvodnenia 42 uvedenej smernice vyplýva, že výnimky v oblasti zodpovednosti stanovené touto smernicou sa týkajú len prípadov, keď činnosť poskytovateľa služieb v rámci informačnej spoločnosti má výlučne technickú, automatickú a pasívnu povahu, čo implikuje, že tento poskytovateľ nepozná, ani nemá kontrolu nad informáciami, ktoré sú prenášané alebo uchovávané.[20] Práve vo svetle uvedenej judikatúry je potrebné analyzovať prvú prejudiciálnu otázku.

16 Pozri bod 5 vyššie.

17 Pozri bod 29 vyššie.

18 Russmedia tak tvrdila, že „jeho úloha pri uverejňovaní inzerátov používateľov je čisto technická (sprístupnenie platformy)“.

19 Pozri bod 29 vyššie.

20 Pozri rozsudok z 23. marca 2010, Google France a Google (C-236/08 až C-238/08, EU:C:2010:159, body 112 a 113).

b) Úloha, ktorú má prevádzkovateľ internetového obchodu

50. Hoci vnútroštátny súd neposkytol podrobné informácie o fungovaní internetového obchodu spoločnosti Russmedia, zdá sa, že táto spoločnosť určuje vzhľad inzerátov a uverejňuje ich bezplatne alebo za odplatu vo svojom internetovom obchode, kde sú inzeráty zoskupené do rôznych kategórií, ktoré si vyberajú používatelia inzerenti a ostatní používatelia môžu pomocou jednoduchého vyhľadávača uskutočňovať vyhľadávanie a triediť výsledky. Aby používateľ inzerent mohol uverejniť inzerát na internete, musí sa zaregistrovať v Russmedia. Jeho totožnosť sa nekontroluje ani v čase registrácie, ani v čase uverejnenia inzerátu. Ide tu o obraz fungovania tohto internetového obchodu, ktorý vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, z písomných pripomienok účastníkov konania a z pripomienok predložených na pojednávaní, ako aj z mojich vlastných zistení. Vnútroštátnemu súdu prináleží pred prijatím svojho rozhodnutia v spore vo veci samej overiť správnosť týchto pripomienok.

51. Vo veci týkajúcej sa prevádzkovateľa internetového obchodu Súdny dvor spresnil, že na účely overenia, či tento prevádzkovateľ internetového obchodu môže byť zbavený svojej zodpovednosti podľa článku 14 smernice 2000/31, treba preskúmať, či sa obmedzuje na neutrálne poskytnutie svojej služby prostredníctvom čisto technického a automatického spracúvania údajov poskytnutých jeho zákazníkmi, alebo či má aktívnu úlohu takej povahy, že tieto údaje pozná alebo má nad nimi kontrolu.[21]

52. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že samotná skutočnosť, že prevádzkovateľ internetového obchodu ukladá na svoj server ponuky na predaj, stanovuje podmienky poskytovania svojej služby, dostáva za túto službu odmenu a svojim zákazníkom poskytuje informácie všeobecnej povahy, nemôže mať za následok, že sa na neho nebudú vzťahovať výnimky v oblasti zodpovednosti stanovené v smernici 2000/31.[22]

53. Okrem toho, pokiaľ ide o jednu z podmienok, ktorým článok 14 ods. 1 smernice 2000/31 podmieňuje zbavenie poskytovateľa sprostredkovateľských služieb zodpovednosti, ku ktorej sa vrátim neskôr[23], Súdny dvor rozhodol, že okolnosť, že prevádzkovateľ platformy na zdieľanie obsahu on-line uskutočňuje automatizované indexovanie obsahu nahrávaného na túto platformu, že uvedená platforma obsahuje funkciu vyhľadávania a že odporúča videá v závislosti od profilu alebo preferencií používateľov, nemôže stačiť na to, aby sa dospelo k záveru, že táto podmienka nie je splnená.[24] Táto okolnosť *a fortiori* nemôže zbaviť takéhoto prevádzkovateľa internetového obchodu možnosti dovolávať sa oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v tomto ustanovení. Otázka, či sú splnené podmienky, ktorými článok 14 ods. 1 písm. a) a b) tejto smernice podmieňuje oslobodenie od zodpovednosti, totiž vzniká len vtedy, ak dotknutého poskytovateľa možno považovať za „poskytovateľa hostingu, ktorý má neutrálnu úlohu“, pokiaľ ide o informácie, ktoré ukladá, a môže sa *a priori* dovolávať tohto oslobodenia.

54. Na prvý pohľad sa teda zdá, že Russmedia má neutrálnu úlohu, pokiaľ ide o informácie uložené na žiadosť používateľov inzerentov, a že sa môže dovolávať oslobodenia stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31. Teraz je potrebné rozptýliť pochybnosti vnútroštátneho súdu vyjadrené v znení prvej otázky, ktorá v podstate smeruje k určeniu, či pri skúmaní

[21] Pozri rozsudok L’Oréal a i. (bod 113).

[22] Pozri rozsudok L’Oréal a i. (bod 115).

[23] Toto ustanovenie v podstate stanovuje, že takýto poskytovateľ nemôže vedieť o protiprávnej činnosti alebo informáciách. Pozri bod 68 nižšie.

[24] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2021,YouTube a Cyando (C-682/18 a C-683/18, ďalej len „rozsudok YouTube a Cyando“, EU:C:2021:503, bod 114).

uplatniteľnosti tohto oslobodenia treba priznať rozhodujúcu úlohu všeobecným podmienkam používania internetového obchodu alebo činnostiam, ktoré skutočne vykonal prevádzkovateľ internetového obchodu.

c) Relevantnosť pojmov a všeobecných podmienok používania

55. Pripomínam, že v súlade so všeobecnými podmienkami používania jej internetového obchodu si Russmedia bez toho, aby tvrdila, že má vlastnícke právo k týmto materiálom, vyhradzuje právo používať poskytnutý, uverejnený, nahrávaný alebo odoslaný materiál vrátane jeho kopírovania, distribúcie, prenosu, zverejňovania, reprodukovania, úpravy, prekladu, postúpenia partnerom a odstraňovania v akomkoľvek čase, a to aj bez potreby príslušného dôvodu.

56. Hneď na úvod poznamenávam, že spor vo veci samej sa netýka škody spôsobenej žalobkyni vo veci samej zásahom spoločnosti Russmedia do sporného inzerátu, ktorý bol dostupný v jej internetovom obchode. V prejednávanej veci teda nejde o situáciu, v ktorej by škoda vyplývala z obsahu poskytnutého používateľom internetového obchodu a upraveného alebo zmeneného prevádzkovateľom tohto obchodu.

57. Po tomto konštatovaní treba poznamenať, že vzhľadom na všeobecné podmienky používania jej internetového obchodu sa zdá, že Russmedia nemá voči používateľom inzerentom žiadnu povinnosť, pokiaľ ide o vypracovanie alebo prezentáciu obsahu inzerátov uložených na ich žiadosť. Naopak, táto spoločnosť si vyhradzuje právo použiť tieto informácie bez potreby príslušného dôvodu.

58. V tejto súvislosti, hoci všeobecné podmienky používania internetového obchodu môžu určovať fungovanie služby informačnej spoločnosti a umožniť pochopiť úlohu, ktorú má jej poskytovateľ, zmluvné dojednania, podľa ktorých tento poskytovateľ môže prijať opatrenia v súvislosti s uloženými informáciami bez toho, aby bol povinný tak urobiť, nemôžu byť samy osebe rozhodujúce, keď vzniká otázka, či je úloha uvedeného poskytovateľa neutrálna. Súdny dvor totiž vo svojej judikatúre upozorňuje na skutočnú účasť poskytovateľa služby informačnej spoločnosti na vypracovaní a prezentácii informácií poskytovaných používateľmi služby. Naproti tomu pri skúmaní uplatniteľnosti oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31 treba ignorovať činnosti, ktoré je poskytovateľ služieb oprávnený vykonať podľa všeobecných podmienok používania jeho platformy, ale ktoré v praxi nevykonáva. Inými slovami, v rámci tohto preskúmania treba zohľadniť úkony, ktoré poskytovateľ takejto služby skutočne vykonal.

59. Konkrétne Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ prevádzkovateľ internetového obchodu *poskytol pomoc*, ktorá spočívala najmä v optimalizácii prezentácie predmetných ponúk na predaj alebo v podpore týchto ponúk, treba zastávať názor, že nemal neutrálne postavenie vo vzťahu k dotknutému zákazníkovi – predávajúcemu a potenciálnym kupujúcim, ale hral aktívnu úlohu takej povahy, že bolo možné konštatovať, že údaje týkajúce sa týchto ponúk pozná alebo má nad nimi kontrolu.[25] Súdny dvor podobne v podstate rozhodol, že vydavateľská spoločnosť sa nemôže dovolávať oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31, pokiaľ ide o informácie *obsiahnuté v elektronickom vydaní tlačených novín vydávaných touto spoločnosťou*, keďže táto spoločnosť v zásade pozná informácie, ktoré uverejňuje a má nad nimi kontrolu.[26]

[25] Pozri rozsudok L'Oréal a i. (bod 116).

[26] Rozsudok z 11. septembra 2014, Papasavvas a i. (C-291/13, EU:C:2014:2209, bod 45).

60. Stručne povedané, v častiach judikatúry, ktoré som uviedol, podmienky fungovania internetového obchodu zahŕňali znalosť a kontrolu *ex ante* uložených informácií. Naproti tomu v prejednávanej veci, ako poznamenala Komisia na pojednávaní, nič nenasvedčuje tomu, že by Russmedia zasahovala do vytvárania, optimalizácie alebo prezentácie inzerátov alebo že by pred ich uverejnením kontrolovala ich individuálny obsah. Kontrola, ktorú táto spoločnosť mohla vykonávať na základe všeobecných podmienok používania jej internetového obchodu, má len potenciálnu a *ex post* povahu. Okrem toho sa zdá, že Russmedia nemá vedomosť o uložených informáciách, ktoré by mohli odôvodniť vylúčenie tejto spoločnosti z oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31.

61. Okrem toho, ako poznamenala Komisia, všeobecné podmienky používania platformy podobné podmienkam spoločnosti Russmedia nie sú v prípade sprostredkovateľských služieb ničím neobvyklým.[27] V tejto súvislosti treba poznamenať, že okolnosť, že poskytovateľ sprostredkovateľských služieb si vyhradzuje právo používať informácie poskytnuté používateľmi jeho služby, je súčasťou dôležitej úlohy, ktorú majú sprostredkovatelia v boji proti protiprávnemu obsahu na internete.

62. Na splnenie podmienok, ktorým podlieha oslobodenie od zodpovednosti poskytovateľa sprostredkovateľských služieb, ktoré sú stanovené v článku 14 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2000/31, musí totiž poskytovateľ sprostredkovateľských služieb reagovať a odstrániť tento obsah alebo ho zablokovať hneď po zistení protiprávneho obsahu. Tento poskytovateľ si môže najmä s cieľom preukázať svoju schopnosť podniknúť takéto kroky vyhradiť právo kedykoľvek uvedený obsah odstrániť.

63. Za týchto podmienok skutočnosť, že Russmedia si v zmysle všeobecných podmienok používania svojho internetového obchodu vyhradzuje právo používať obsah uložený na žiadosť používateľov jej služby, nemôže vylúčiť túto spoločnosť z uplatnenia oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31.

d) Predbežný návrh

64. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem odpovedať na prvú otázku tak, že článok 14 ods. 1 smernice 2000/31 sa má vykladať v tom zmysle, že na poskytovateľa služby informačnej spoločnosti, ktorá spočíva v sprístupnení užívateľom internetového obchodu, kde sa bezplatne alebo za odplatu uverejňujú inzeráty, sa môže vzťahovať oslobodenie od zodpovednosti stanovené v tomto ustanovení, aj keď uvedie vo všeobecných podmienkach používania svojho internetového obchodu, že hoci si nenárokuje vlastnícke právo k týmto materiálom, zachováva si právo používať poskytnutý, uverejnený, nahrávaný alebo odoslaný materiál vrátane jeho kopírovania, distribúcie, prenosu, zverejňovania, reprodukovania, úpravy, prekladu, postúpenia partnerom a odstraňovania v akomkoľvek čase, a to aj bez potreby príslušného dôvodu, za predpokladu, že tento poskytovateľ neprijme opatrenia, ktoré by mu spôsobili stratu jeho postavenia neutrálneho poskytovateľa hostingu.

65. Pre úplnosť treba preskúmať, či sú vzhľadom na osobitosť sporu vo veci samej podmienky, ktorým podlieha toto oslobodenie, v prejednávanej veci splnené.

[27] Napríklad ako Komisia uviedla na pojednávaní, podobné ustanovenie sa objavilo vo všeobecných podmienkach používania platformy na zdieľanie videí, o ktoré išlo v rozsudku YouTube a Cyando (bod 30). Okrem toho Komisia vo svojich písomných pripomienkach uviedla, že všeobecné podmienky používania internetového obchodu spoločnosti Russmedia sa nezdajú byť podstatne odlišné od podmienok prevádzkovateľa spornej platformy vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok L'Oréal a i.

2. O podmienkach, ktorým podlieha oslobodenie poskytovateľa sprostredkovateľských služieb od zodpovednosti

66. Návrh na začatie prejudiciálneho konania zdôrazňuje osobitosti prejednávanej veci, ktoré sa zdajú byť spojené s podmienkami, ktorými článok 14 ods. 1 smernice 2000/31 podmieňuje oslobodenie od zodpovednosti za uložené informácie. Vnútroštátny súd totiž upozorňuje Súdny dvor na zjavne protiprávnu a závažne poškodzujúcu povahu sporného inzerátu, ako aj na dostupnosť tohto inzerátu na mnohých ďalších internetových stránkach, ktoré ho prevzali.

a) Zjavne protiprávna povaha uložených informácií

1) Identifikácia zjavne protiprávneho obsahu

67. Vnútroštátny súd poznamenáva, že na to, aby Russmedia mohla identifikovať a analyzovať prípadný protiprávny charakter uverejnenej informácie, nebolo potrebné informovať túto spoločnosť o protiprávnom obsahu. Podľa tohto súdu je totiž obsah sporného oznámenia zjavne protiprávny a závažne poškodzujúci žalobkyňu vo veci samej. Zdá sa teda, že vnútroštátny súd vychádza z predpokladu, že z dôvodu tejto zjavne protiprávnej povahy Russmedia musela vedieť o tomto inzeráte a jeho protiprávnom obsahu. Na to, aby Russmedia mohla využiť oslobodenie od zodpovednosti, mala – bez zbytočného odkladu a bez toho, aby čakala na žiadosť v tejto súvislosti – uvedený inzerát odstrániť alebo k nemu znemožniť prístup v súlade s článkom 14 ods. 1 písm. b) smernice 2000/31.

68. Cieľom článku 14 ods. 1 písm. a) smernice 2000/31 je oslobodiť poskytovateľa hostingu od zodpovednosti za uložené informácie, ak o protiprávnej činnosti alebo informáciách nevedel. Ak sa v rámci žaloby o náhradu škody, ako je to v prejednávanej veci, uplatňuje zodpovednosť poskytovateľa hostingu, uplatní sa prísnejšia podmienka oslobodenia od zodpovednosti. V takom prípade je poskytovateľ služieb vylúčený z oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v článku 14 ods. 1 tejto smernice, ak sa dozvedel o skutočnostiach alebo okolnostiach, na základe ktorých by obozretný hospodársky subjekt musel konštatovať predmetnú protiprávnosť a nekonal v súlade s článkom 14 ods. 1 písm. b) uvedenej smernice.[28] Ako totiž vyžaduje smernica 2000/31, protiprávna povaha činnosti alebo informácie musí byť „zrejmá“ alebo, inými slovami, ľahko identifikovateľná.[29]

69. Poskytovateľ služieb však môže stratiť nárok na oslobodenie od zodpovednosti stanovené v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31 len v prípade, ak sa skutočne dozvie o skutočnostiach alebo okolnostiach, na základe ktorých obozretný hospodársky subjekt môže objektívne zistiť protiprávnu povahu činnosti alebo informácie. Bez ohľadu na to, či ide o žalobu o náhradu škody, totiž nestačí, že poskytovateľ vo všeobecnosti vie o skutočnosti, že jeho služba sa používa aj na zdieľanie protiprávneho obsahu. Poskytovateľ musí mať vedomosť o skutočnostiach alebo okolnostiach týkajúcich sa konkrétnych nezákonných činností a informácií.[30]

70. Podmienka stanovená v článku 14 ods. 1 písm. a) smernice 2000/31 teda nie je splnená, ak *na základe informácií, ktoré má k dispozícii*, poskytovateľ zistí alebo si nie je vedomý protiprávnej povahy uložených údajov alebo sa mýli v otázke zákonnosti týchto údajov. Zatiaľ čo neoprávnenosť informácie alebo činnosti musí byť posúdená objektívne podľa kritéria

[28] Pozri v tomto zmysle rozsudok L’Oréal a i. (bod 122) a rozsudok YouTube a Cyando (bod 115).

[29] Pozri v tomto zmysle rozsudok YouTube a Cyando (bod 113).

[30] Pozri v tomto zmysle rozsudok YouTube a Cyando (body 111 a 112).

obozretného hospodárskeho subjektu, *vedomosť o skutočnostiach odhaľujúcich túto protiprávnosť sa v zásade posudzuje s prihliadnutím na informácie, ktoré má dotknutý poskytovateľ skutočne k dispozícii*.

71. Za týchto okolností nemožno *predpokladať*, že prevádzkovateľ internetového obchodu pozná obsah každého protiprávneho a škodlivého inzerátu. Okrem toho zavedenie takejto domnienky by znamenalo uložiť tomuto prevádzkovateľovi internetového obchodu povinnosť aktívne monitorovať všetky údaje každého z jeho používateľov inzerentov s cieľom identifikovať inzeráty, ktoré sú zjavne protiprávne a škodlivé. Takáto monitorovacia povinnosť sa mi zdá ťažko zlučiteľná s logikou smernice 2000/31.

72. Takáto monitorovacia povinnosť zavedená „zadnými dvierkami“ by totiž bola nezlučiteľná s článkom 15 ods. 1 smernice 2000/31, ktorý stanovuje, že členské štáty nesmú ukladať poskytovateľom hostingu všeobecnú povinnosť monitorovať informácie, ktoré ukladajú, ani všeobecnú povinnosť aktívne zisťovať skutočnosti alebo okolnosti, ktoré by naznačovali, že ide o protiprávnu činnosť. Poskytovateľ hostingu teda nemôže byť povinný monitorovať vo všeobecnosti informácie, ktoré ukladá na základe vnútroštátnych opatrení. [31]

73. Preto podmienku stanovenú v článku 14 ods. 1 písm. a) smernice 2000/31 nemožno považovať za nesplnenú len z dôvodu, že inzerát uverejnený v internetovom obchode je zjavne protiprávny a závažne poškodzujúci osobu, ktorej sa tento inzerát týka. Pre úplnosť dodávam, že smernica 2000/31 neignoruje situáciu, v ktorej poskytovateľ hostingovej služby prijme ekonomický alebo organizačný model, ktorý podnecuje alebo podporuje šírenie protiprávneho obsahu.

2) Platforma zapojená do protiprávnych činností

74. Je potrebné poznamenať, že v odôvodnení 44 smernice 2000/31 sa uvádza, že poskytovateľ služieb, ktorý úmyselne spolupracuje s jedným z príjemcov svojich služieb, s cieľom vykonávať protiprávnu činnosť, koná nad rámec svojich činností „[jednoduchého prenosu]“ alebo „[caching]“ uvedených v článkoch 12 a 13 tejto smernice. Preto sa na tohto poskytovateľa nemôžu vzťahovať výnimky zo zodpovednosti stanovené pre tento druh činností. Hoci sa v tomto odôvodnení neuvádza činnosť hostingu, na ktorú sa odkazuje v článku 14 uvedenej smernice, neexistuje dôvod, prečo by sa na túto činnosť nevzťahovalo rovnaké odôvodnenie. Súdny dvor totiž v rozsudku YouTube a Cyando [32] rozhodol, že prevádzkovateľa online platformy, ktorý nad rámec samotného sprístupnenia platformy prispieva k tomu, aby verejnosť mala v rozpore s autorským právom prístup k takémuto obsahu, nemožno považovať za neutrálneho poskytovateľa hostingu, ktorý môže mať nárok na oslobodenie od zodpovednosti stanovené v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31.

75. V uvedenom rozsudku sa zdá, že Súdny dvor s cieľom určiť, či prevádzkovateľ poskytoval verejnosti takýto prístup, nepriamo vychádzal zo svojej analýzy týkajúcej sa pojmu „akt prenosu“ v zmysle smernice 2001/29/ES [33]. V súlade s touto analýzou inšpirovanou jeho rozsudkom, ktorý sa týkal platformy vzájomného poskytovania The Pirate Bay [34], prevádzkovateľ poskytuje takýto prístup, keď zasahuje do nezákonnej komunikácie chráneného obsahu uskutočnenej používateľmi jeho platformy s plným vedomím dôsledkov svojho konania s cieľom

[31] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. októbra 2019, Glawischnig-Piesczek (C-18/18, EU:C:2019:821, bod 42).

[32] Bod 108 tohto rozsudku.

[33] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

[34] Pozri rozsudok zo 14. júna 2017, Stichting Brein (C-610/15, EU:C:2017:456, body 36, 45 a 48).

sprostredkovať ostatným používateľom internetu prístup k takémuto obsahu. Podľa Súdneho dvora na účely určenia, či ide o takýto prípad, treba zohľadniť všetky skutočnosti charakterizujúce predmetnú situáciu, ktoré umožňujú priamo alebo nepriamo vyvodiť závery o vedomej alebo nevedomej povahe zapojenia prevádzkovateľa internetového obchodu do protiprávneho prenosu uvedeného obsahu.

76. Ak by sa tento prístup uplatnil na okolnosti prejednávanej veci, znamenalo by to, že prevádzkovateľ internetového obchodu, ktorý prijal hospodársky a/alebo organizačný model, ktorý podnecuje používateľov svojej platformy k šíreniu zjavne protiprávneho a závažne poškodzujúceho obsahu alebo ktorý podporuje a uľahčuje neobmedzené a nekontrolované šírenie takéhoto obsahu, stráca postavenie neutrálneho poskytovateľa hostingu v zmysle článku 14 ods. 1 smernice 2000/31. Nič však nenasvedčuje tomu, že by Russmedia taký model prijala.

3) Vývoj práva Únie v oblasti moderovania obsahu dostupného online

77. Dalo by sa tvrdiť, že úvaha, podľa ktorej smernica 2000/31 v zásade a s výhradou výnimočných okolností [35] neukladá poskytovateľom hostingových služieb povinnosť odhaliť akýkoľvek zjavne protiprávny a závažne poškodzujúci obsah, sa môže zdať málo uspokojivá vzhľadom na riziká, ktoré môže šírenie takéhoto obsahu predstavovať vzhľadom na práva ich používateľov a tretích osôb.

78. Ako som však poznamenal v inom kontexte, [36] smernica 2000/31 je produktom svojej doby a normotvorca Únie sa snažil vytvoriť základný režim, ktorý osobitne chráni voľný pohyb služieb informačnej spoločnosti. Táto smernica sa preto obmedzuje na uloženie informačných povinností každému poskytovateľovi služieb informačnej spoločnosti [37] bez toho, aby rozlišovala medzi rôznymi kategóriami hostingových služieb. Uvedená smernica totiž spočíva na logike, podľa ktorej členské štáty v rámci obmedzení, ktoré stanoví, zavedú povinnosti, ktoré musia poskytovatelia služieb usadení na ich území dodržiavať. Konkrétne miera voľnej úvahy členských štátov je obmedzená najmä zákazom ukladať všeobecné povinnosti v oblasti kontroly, ktorý je stanovený v článku 15 tej istej smernice.

79. Základný režim zavedený smernicou 2000/31 bol postupne doplnený odvetvovými predpismi, ktoré vyžadujú zavedenie vhodných opatrení na ochranu určitých kategórií používateľov špecifického obsahu, ako je napríklad teroristický obsah alebo detská pornografia. [38]

80. Normotvorca Únie nedávno vo veľkej miere zmenil právny rámec uplatniteľný na online platformy. Digital Services Act totiž rozlišuje povinnosti platforiem v závislosti od určitých kritérií a do určitej miery upravuje aj otázku moderovania protiprávneho obsahu. [39] Prejednávaná vec však nie je dotknutá týmto novým právnym rámcom a Súdny dvor by podľa môjho názoru nemal

[35] Pozri bod 76 vyššie.

[36] Pozri v tomto zmysle moje návrhy vo veci Airbnb Ireland a i. (C-662/22 až C-667/22, EU:C:2024:18, EU:C:2024:18, body 4 a 5).

[37] Pozri články 5 až 7 a 10 smernice 2000/31.

[38] Pozri napríklad článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/784 z 29. apríla 2021 o riešení šírenia teroristického obsahu online (Ú. v. EÚ L 172, 2021, s. 79), ako aj článok 28b smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) (Ú. v. EÚ L 95, 2010, s. 1), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1808 zo 14. novembra 2018 (Ú. v. EÚ L 303, 2018, s. 69).

[39] Pozri článok 35 ods. 1 písm. c) Digital Services Act.

prostredníctvom judikatúry zaviesť povinnosť, ktorá nielenže nie je stanovená v smernici 2000/31 uplatniteľnej na skutkové okolnosti vo veci samej, ale je okrem toho v rozpore s článkom 15 tejto smernice.

b) Ďalšie šírenie obsahu uverejnených inzerátov

81. Ďalší aspekt, na ktorý vnútroštátny súd upozorňuje Súdny dvor, sa týka okolnosti, že hoci Russmedia v nadväznosti na žiadosť žalobkyne vo veci samej odstránila sporný inzerát zo svojho internetového obchodu, tento inzerát je stále prístupný na mnohých ďalších internetových stránkach, ktoré ho prevzali z internetového obchodu Russmedia, s uvedením pôvodného zdroja. Vnútroštátny súd nepoložil priamo otázku týkajúcu sa tejto okolnosti z hľadiska smernice 2000/31. Naopak, tento súd na ňu odkazuje v rámci svojej štvrtej otázky, ktorá sa týka opatrení vyžadovaných nariadením GDPR na zabezpečenie bezpečnosti spracúvania osobných údajov. Na pojednávaní v odpovedi na otázky Súdneho dvora však účastníci konania diskutovali o uvedenej okolnosti v kontexte podmienky zbavenia sa zodpovednosti stanovenej v článku 14 ods. 1 písm. b) tejto smernice. Vzhľadom na tieto úvahy a na účely poskytnutia užitočnej odpovede vnútroštátnemu súdu preskúmam otázku, či je podmienka stanovená v článku 14 ods. 1 písm. b) smernice 2000/31 splnená, ak poskytovateľ hostingu po oboznámení sa so skutočnosťami alebo okolnosťami umožňujúcimi ľahko zistiť protiprávnosť uložených informácií urýchlene odstráni túto informáciu zo svojej internetovej stránky, ale táto informácia je stále prístupná na iných internetových stránkach, ktoré ju prevzali zo stránky tohto poskytovateľa hostingu.

82. V tejto súvislosti vnútroštátny súd nespresňuje, či Russmedia ďalej šírila sporný inzerát prevádzkovateľom iných internetových stránok, alebo či ho tieto subjekty skopírovali bez toho, aby sa o tom Russmedia dozvedela. Tento bod bol predmetom diskusie na pojednávaní. S cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď preskúmam tieto dva prípady.

1) Prevzatie sporného inzerátu partnermi

83. Komisia na pojednávaní poukázala na situáciu, v ktorej Russmedia v súlade so všeobecnými podmienkami používania svojho internetového obchodu poskytla partnerom, s ktorými je zmluvne viazaná, uvedeným na jej internetovej stránke, a teda známym používateľom inzerentom, inzeráty, ktoré boli uverejnené v jej internetovom obchode.

84. Možno si položiť otázku, či v takom prípade služba poskytovaná prevádzkovateľom internetového obchodu spočíva v neutrálnom hostingu informácií uložených na žiadosť príjemcu jeho služby. Nemožno totiž zabúdať na to, že článok 14 ods. 1 smernice 2000/31 sa uplatní len vtedy, ak poskytovateľ poskytuje takúto službu.

85. V tejto súvislosti poznamenávam, že ak prevádzkovateľ internetového obchodu individuálne a/alebo s ľudskou pomocou odovzdáva informácie poskytnuté príjemcom jeho služby svojim partnerom, aby ich títo partneri uverejnili na iných internetových stránkach, jeho úloha sa podobá úlohe šíriteľa týchto informácií. V takom prípade mám pochybnosti o tom, či sa na službu tohto prevádzkovateľa internetového obchodu v celom rozsahu vzťahuje článok 14 ods. 1 smernice 2000/31. Naopak, ak sú informácie uložené na žiadosť používateľa prevzaté prevádzkovateľmi iných internetových stránok a úloha uvedeného prevádzkovateľa internetového obchodu pri tomto prenose je čisto technická a automatizovaná, možno sa domnievať, že toto ustanovenie sa na neho v plnom rozsahu vzťahuje.

86. Po tomto vymedzení, návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje skutkové okolnosti, na základe ktorých by bolo možné určiť, ktorý z týchto dvoch prípadov zodpovedá situácii vo veci samej. Čo je ešte dôležitejšie, otázka, či je splnená podmienka stanovená v článku 14 ods. 1 písm. b) smernice 2000/31, vzniká len vtedy, ak možno uvedenú spoločnosť Russmedia považovať za „poskytovateľa hostingu“ v zmysle tohto ustanovenia. Podmienku stanovenú v článku 14 ods. 1 písm. b) tejto smernice teda posúdim na základe predpokladu, že Russmedia je poskytovateľkou hostingu v zmysle tohto ustanovenia a že sporný inzerát prevzali partneri tejto spoločnosti za podmienok, ktoré Komisia uviedla na pojednávaní. [40]

87. V tejto súvislosti z hľadiska znenia článok 14 ods. 1 písm. b) smernice 2000/31 stanovuje, že na to, aby poskytovateľ hostingu mohol využiť výnimku zo zodpovednosti, musí urýchlene konať, aby odstránil alebo znemožnil prístup k nezákonným informáciám. Toto ustanovenie sa teda neobmedzuje na uvedenie toho, že poskytovateľ hostingu musí odstrániť alebo znemožniť prístup k nezákonným informáciám. Normotvorca totiž zvolil otvorenú formuláciu, podľa ktorej musí poskytovateľ v podstate bezodkladne ukončiť protiprávnu činnosť vykonávanú prostredníctvom alebo v rámci svojej služby.

88. Je pravda, že formuláciu tejto podmienky možno chápať v tom zmysle, že normotvorca Únie nemal v úmysle stanoviť konkrétne výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť, ale len zabezpečiť, aby sa v tomto smere vyvinulo úsilie. Otvorená formulácia článku 14 ods. 1 písm. b) smernice 2000/31 však tiež ponecháva poskytovateľovi služieb určitú mieru voľnej úvahy („aby odstránil *alebo* znemožnil prístup k informáciám“), ktorá mu umožňuje prijať vhodné, primerané a účinné opatrenie. Takýto výklad tohto ustanovenia je nevyhnutný vzhľadom na viaceré odôvodnenia tejto smernice.

89. Odôvodnenie 46 smernice 2000/31 totiž uvádza, že odstránenie informácií sa musí uskutočniť v súlade s „postup[mi] ustanovený[mi] za týmto účelom na národnej úrovni“ a že táto smernica „nemá vplyv na možnosť členských štátov ustanoviť špecifické požiadavky, ktoré musia byť splnené ešte pred odstránením informácií alebo pred znemožnením prístupu k nim“. Nič však nenasvedčuje tomu, že by takéto postupy a požiadavky boli stanovené v uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisoch.

90. V každom prípade odôvodnenie 41 smernice 2000/31 uvádza, že táto smernica zavádza rovnováhu medzi rôznymi dotknutými záujmami a stanovuje zásady, ktoré môžu slúžiť ako základ pre normy a dohody prijaté podnikmi. Pokiaľ ide konkrétnejšie o podmienku stanovenú v článku 14 ods. 1 písm. b) tejto smernice, v jej odôvodnení 46 sa uvádza, že poskytovateľ služieb musí informácie odstrániť alebo znemožniť prístup k nim pri dodržaní zásady slobody prejavu. Súdny dvor v tejto súvislosti spresnil, že zbavenie zodpovednosti stanovené v článku 14 ods. 1 uvedenej smernice je vyjadrením rovnováhy, ktorú sa táto smernica snaží dosiahnuť medzi rôznymi dotknutými záujmami vrátane rešpektovania slobody prejavu zaručenej v článku 11 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“). [41]

91. Z toho vyvodzujem, že na to, aby sa podmienka stanovená v článku 14 ods. 1 písm. b) smernice 2000/31 považovala za splnenú, sa odstránenie protiprávnych informácií musí uskutočniť pri dodržaní nevyhnutného súladu požiadaviek spojených s ochranou týchto rôznych práv a slobôd a spravodlivej rovnováhy medzi nimi.

[40] Pozri bod 83 vyššie.

[41] Pozri v tomto zmysle rozsudok YouTube a Cyando (bod 113).

92. V tejto súvislosti na jednej strane, podobne ako dodržiavanie slobody prejavu zaručenej Chartou a uvedenej v odôvodnení 46 smernice 2000/31, je rešpektovanie súkromného života tiež zaručené Chartou v jej článku 7. Na druhej strane vzhľadom na potrebu zavedenia rovnováhy medzi dotknutými záujmami nemožno cieľ spočívajúci v účinnej ochrane dobrej povesti a cti osoby sledovať prostredníctvom neprimeranej povinnosti uloženej poskytovateľovi hostingu. [42]

93. Za týchto podmienok na to, aby sa podmienka stanovená v článku 14 ods. 1 písm. b) smernice 2000/31 považovala za splnenú v súlade s dotknutými právami, poskytovateľ hostingu, ktorého služba sa využíva na ďalšie šírenie informácií, ktoré ukladá, svojim zmluvným partnerom, musí prijať primerané opatrenia na to, aby tento obsah prípadne odstránili alebo zablokovali aj jeho partneri. Na tento účel by v zmluvách uzavretých s týmito partnermi napríklad mohla byť zahrnutá doložka.

2) Prevzatie sporného inzerátu tretími osobami

94. Na pojednávaní sa diskutovalo nielen o situácii, keď inzerát prevzali partneri prevádzkovateľa internetového obchodu, ale aj o situácii, keď verejne prístupný inzerát preberajú tretie osoby bez vedomia a súhlasu tohto prevádzkovateľa internetového obchodu. Diskutovaná otázka spočívala v tom, či vzhľadom na úvahy uvedené v bode 91 vyššie musí prevádzkovateľ internetového obchodu na splnenie podmienky stanovenej v článku 14 ods. 1 písm. b) smernice 2000/31 prijať opatrenia voči tretím osobám. Na túto otázku treba odpovedať záporne.

95. Podmienka stanovená v článku 14 ods. 1 písm. b) smernice 2000/31 totiž spočíva na myšlienke, že poskytovateľ hostingovej služby musí bezodkladne prijať všetky opatrenia, ktoré sú v jeho moci, aby ukončil protiprávnu činnosť vykonávanú prostredníctvom alebo v rámci svojej služby. Naopak, otázka, či je táto podmienka splnená, nemôže závisieť od opatrení, nad ktorými nemá kontrolu.

96. Bez toho, aby boli dotknuté dodatočné poznámky, ktoré som práve uviedol, pokiaľ ide o podmienky, ktorými článok 14 ods. 1 smernice 2000/31 podmieňuje oslobodenie poskytovateľa sprostredkovateľských služieb od zodpovednosti, trvám na svojom návrhu odpovede na prvú otázku, ktorý som uviedol v bode 64 vyššie.

B. O druhej až štvrtej prejudiciálnej otázke

97. Svojou druhou až štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 5 ods. 1 písm. b) a f), článok 6 ods. 1 písm. a) a články 7, 24 a 25 GDPR majú vykladať v tom zmysle, že poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti, ktorého činnosť spočíva v tom, že na internetovej stránke umiestňuje bezplatné alebo platené inzeráty na žiadosť jeho používateľov, je povinný najprv overiť totožnosť inzerenta (druhá otázka) a obsah uverejnených inzerátov (tretia otázka), ako aj prijať bezpečnostné opatrenia na zabránenie alebo obmedzenie kopírovania alebo ďalšieho šírenia obsahu inzerátov obsahujúcich osobné údaje (štvrtá otázka).

98. Tieto otázky sa týkajú aj článku 2 ods. 4, článku 4 bodov 7 a 11 GDPR, ako aj článku 15 smernice 2000/31. Na účely užitočnej odpovede na tieto otázky však stačí podať výklad ustanovení GDPR uvedených v predchádzajúcom bode, ktoré určujú povinnosti a zodpovednosti aktéra zapojeného do spracúvania osobných údajov.

[42] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. októbra 2019, Glawischnig-Piesczek (C-18/18, EU:C:2019:821, bod 44).

99. Okrem toho s cieľom odpovedať na tieto otázky treba na úvod určiť, v akom postavení sa takýto poskytovateľ podieľa na spracúvaní osobných údajov. V tejto súvislosti sa zdá, že druhá až štvrtá otázka sú založené na predpoklade, že Russmedia konala ako „prevádzkovateľ“ v zmysle článku 4 ods. 7 GDPR. Týkajú sa totiž tohto ustanovenia a odkazujú na „poskytovateľa, ktorý je prevádzkovateľ osobných údajov“. Rovnako ako Komisia mám o takejto právnej kvalifikácii pochybnosti. Keďže táto otázka môže mať vplyv na odpovede na prejudiciálne otázky, budem sa najprv zaoberať právnou kvalifikáciou prevádzkovateľa internetového obchodu podľa kategórií stanovených v GDPR (časť 1), a následne sa vrátim k otázke povinností a zodpovedností tohto prevádzkovateľa internetového obchodu (časť 2).

1. O právnych kvalifikáciách

a) Aktéri spracúvania osobných údajov

100. Článok 4 bod 7 nariadenia GDPR definuje pojem „prevádzkovateľ“ ako osobu, ktorá sama alebo spoločne s inými určí účely a prostriedky spracúvania osobných údajov. Toto nariadenie uvádza iný subjekt zapojený do spracovania údajov, a to „sprostredkovateľa“. Sprostredkovateľ je definovaný v článku 4 bode 8 uvedeného nariadenia ako osoba, ktorá spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa.

101. Kvalifikácia subjektu zapojeného do spracúvania údajov podľa kategórií stanovených v GDPR určuje povinnosti a zodpovednosť tohto subjektu. Tieto povinnosti a zodpovednosť sú definované v ustanoveniach uvedených v druhej až štvrtej otázke.

102. Každé spracúvanie osobných údajov totiž musí byť v súlade so zásadami týkajúcimi sa spracúvania údajov uvedenými v článku 5 ods. 1 GDPR a musí spĺňať podmienky zákonnosti spracúvania vymenované v článku 6 tohto nariadenia. Prevádzkovateľ je zodpovedný za dodržiavanie týchto zásad [43] a ak je spracovanie založené na súhlase, musí byť schopný preukázať, že dotknutá osoba vyjadrila svoj súhlas so spracúvaním údajov, ako to vyžaduje článok 7 ods. 1 tohto nariadenia. V rovnakom duchu články 24 a 25 uvedeného nariadenia stanovujú všeobecné povinnosti prevádzkovateľa zaviesť vhodné technické a organizačné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa spracúvanie vykonávalo v súlade s týmto nariadením.

103. Okrem toho postavenie, v akom koná aktér zapojený do spracúvania, určuje aj rozsah jeho zodpovednosti za porušenia GDPR.

104. Podľa článku 82 ods. 2 prvej vety GDPR totiž „každý prevádzkovateľ, ktorý sa zúčastnil na spracúvaní, je zodpovedný za škodu spôsobenú spracúvaním, ktoré bolo v rozpore s týmto nariadením“. Prevádzkovateľ je zodpovedný nielen za každé spracúvanie osobných údajov, ktoré vykonáva sám, ale aj za spracúvanie, ktoré sa vykonáva v jeho mene. [44] Naproti tomu podľa článku 82 ods. 2 druhej vety uvedeného nariadenia „sprostredkovateľ zodpovedá za škodu spôsobenú spracúvaním, len ak neboli splnené povinnosti, ktoré sa týmto nariadením ukladajú výslovne sprostredkovateľom, alebo ak konal nad rámec alebo v rozpore s pokynmi prevádzkovateľa, ktoré boli v súlade so zákonom“.

[43] Pozri článok 5 ods. 2 GDPR.

[44] Pozri rozsudok z 5. decembra 2023, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras (C-683/21, EU:C:2023:949, bod 36).

b) Účel a prostriedky spracúvania

105. Na účely určenia, či subjekt podieľajúci sa na spracúvaní osobných údajov možno považovať za prevádzkovateľa v zmysle článku 4 bodu 7 GDPR, treba preskúmať, či tento subjekt skutočne vykonával pre vlastné potreby vplyv na určenie *účelu* a *prostriedkov* tohto spracúvania.

106. Účel spracovania údajov sa týka otázky, prečo sa údaje spracúvajú.[45] V zásade o tom rozhoduje osoba, ktorá spracovanie iniciovala.

107. Východiská pojmu „prostriedky“ sú menej jasné a musia sa určiť v kontexte vývoja hospodárskych a technologických štruktúr, v ktorých sa údaje spracúvajú. Celkovo, ak sa účel spracúvania týka dôvodu, pre ktorý sa údaje spracúvajú, prostriedky odpovedajú na otázku, *ako* sa tento cieľ dosiahne. Určenie prostriedkov totiž spočíva najmä v rozhodnutí, ktoré údaje sa spracúvajú,[46] kto k nim má prístup, a ako[47], a v rozsahu, v akom takéto rozhodnutie môže ukončiť spracovateľské operácie, doba spracúvania. Rozhodovanie o nástrojoch alebo materiálnych alebo digitálnych nosičoch,[48] pomocou ktorých sa údaje zhromažďujú, prezentujú alebo šíria, prispieva aj k určeniu prostriedkov spracúvania.

108. Prevádzkovateľ však nie je povinný určiť každý technický a organizačný aspekt spracúvania. Rozhodnutie zveriť spracovanie údajov sprostredkovateľovi môže vyplývať nielen zo snahy zmierniť pracovné zaťaženie prevádzkovateľa, ale aj zo skutočnosti, že prevádzkovateľ nemá k dispozícii technické znalosti alebo prostriedky potrebné na organizáciu spracúvania. Takýto výklad, ktorý sa riadi ekonomickou realitou, potvrdzujú ustanovenia GDPR.

109. Hoci totiž podľa článku 28 ods. 3 GDPR zmluva alebo iný právny akt, na základe ktorého prevádzkovateľ zverí spracúvanie sprostredkovateľovi, musí vymedziť *účel* spracúvania, takýto právny základ nemusí vyčerpávajúco odpovedať na otázku, ako sa údaje budú spracúvať. Musí určiť len predmet a trvanie spracúvania, jeho povahu a účel, ako aj druh osobných údajov a kategórie dotknutých osôb. Na jednej strane sú teda citlivé otázky, ktoré majú zásadný význam pre zákonnosť spracúvania, vyhradené prevádzkovateľovi. Na druhej strane, hoci sprostredkovateľ koná v mene prevádzkovateľa a riadi sa jeho pokynmi, môže, či dokonca musí, určiť technické a organizačné opatrenia spracúvania bez toho, aby prekročil svoju úlohu sprostredkovateľa. Inými slovami, určenie *nepodstatných* prostriedkov spracúvania nestačí na priznanie postavenia prevádzkovateľa osobe zapojenej do spracúvania údajov.

110. Práve na základe kritérií uvedených v bodoch 106 až 109 vyššie bude musieť vnútroštátny súd rozhodnúť, či Russmedia môže byť považovaná za prevádzkovateľa. S cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu výkladové prvky spadajúce do rámca práva Únie, ktoré mu budú užitočné na vyriešenie sporu, ktorý prejednáva, sa touto problematikou budem zaoberať.

[45] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. januára 2024, État belge (Údaje spracúvané úradným vestníkom) (C-231/22, EU:C:2024:7, bod 31).

[46] Pozri rozsudky z 5. júna 2018, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:C:2018:388, bod 37), a z 5. decembra 2023, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras (C-683/21, EU:C:2023:949, bod 32), z ktorých vyplýva, že prevádzkovateľom je osoba, ktorá má aktívnu úlohu pri určovaní okruhu osôb, ktorých údaje sa budú spracúvať.

[47] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. januára 2024, État belge (Údaje spracúvané úradným vestníkom) (C-231/22, EU:C:2024:7, bod 33), z ktorého vyplýva, že výber komunikačných reťazcov, prostredníctvom ktorých môžu tretie osoby nahliadnuť do údajov, znamená určiť prostriedky spracúvania.

[48] Pozri v tomto zmysle rozsudky z 29. júla 2019, Fashion ID (C-40/17, EU:C:2019:629, bod 77), a z 11. januára 2024, État belge (Údaje spracúvané úradným vestníkom) (C-231/22, EU:C:2024:7, bod 33).

c) Prevádzkovateľ internetového obchodu a GDPR

111. Na úvod poznamenávam, že spracúvanie osobných údajov obsiahnutých v inzerátoch uverejnených v internetovom obchode treba odlišovať od spracúvania údajov používateľov inzerentov, ktorí si vytvorili účet u prevádzkovateľa tohto internetového obchodu s cieľom uverejniť svoje inzeráty. Vytvorenie takéhoto účtu a ďalšie činnosti týkajúce sa údajov poskytnutých používateľom inzerentom predstavujú spracovateľské operácie, za ktoré je tento prevádzkovateľ internetového obchodu s ohľadom na GDPR zodpovedný. Prevádzkovateľ internetového obchodu v podstate rozhoduje, ktoré údaje sú potrebné na registráciu účtu, a pri nastavení tohto postupu registrácie používateľov inzerentov určuje účel ich spracúvania.

112. Návrh na začatie prejudiciálneho konania nastoľuje otázku, či má prevádzkovateľ internetového obchodu z vlastných dôvodov vplyv na určenie účelov a prostriedkov spracúvania osobných údajov, ktoré môžu byť prípadne obsiahnuté v inzerátoch uverejnených v jeho internetovom obchode.

113. V tejto súvislosti, pokiaľ ide o účel spracúvania údajov obsiahnutých v inzeráte na internete, uverejnenie inzerátu v internetovom obchode má vo všeobecnosti za cieľ propagovať na verejnosti výrobok alebo službu, ktoré ponúka používateľ inzerent. Tento účel je teda určený dotknutým používateľom inzerentom. Naproti tomu sa nezdá, že by prevádzkovateľ tohto internetového obchodu mal z vlastných dôvodov vplyv na dôvod uverejnenia týchto inzerátov. Prejednávaná vec predstavuje dokonalý príklad tejto osobitosti fungovania internetového obchodu. Sporný inzerát totiž nebol sprístupnený na internete na propagáciu služby používateľa inzerenta, ale s cieľom poškodiť žalobkyňu vo veci samej. Prevádzkovateľ internetového obchodu nemal žiadny vplyv na poľutovaniahodnú motiváciu autora tohto inzerátu.

114. Pokiaľ ide o určenie *prostriedkov spracovania*, na odpoveď na otázku, ako sa údaje spracúvajú, má vplyv používateľ inzerent. Používateľ inzerent totiž rozhoduje, či budú údaje zahrnuté do inzerátu, a ak áno, ktoré. Naproti tomu je veľmi pravdepodobné, že prevádzkovateľ internetového obchodu ani nemá vedomosť o tom, že inzerát obsahuje osobné údaje. Okrem toho, hoci je pravda, že tento prevádzkovateľ internetového obchodu určuje umiestnenie inzerátov a iných technických a organizačných aspektov fungovania tohto internetového obchodu, vzhľadom na pripomienky, ktoré som uviedol v bode 109 vyššie, poznamenávam, že vplyv uvedeného prevádzkovateľa internetového obchodu na určenie nepodstatných prostriedkov spracúvania neznamená, že ho treba považovať za prevádzkovateľa.

115. Zdá sa teda, že prevádzkovateľ internetového obchodu, akým je Russmedia, nemá z vlastných dôvodov vplyv, na určenie účelu a prostriedkov spracúvania osobných údajov, ktoré môžu byť prípadne obsiahnuté v inzerátoch uverejnených v tomto internetovom obchode. Ak je tento prevádzkovateľ zapojený do spracúvania týchto údajov, koná ako sprostredkovateľ v mene používateľa inzerenta a na jeho zodpovednosť. Za týchto okolností treba používateľov hostingovej služby považovať za „prevádzkovateľa“ v zmysle GDPR. [49]

116. Vzhľadom na osobitosť prejednávanej veci je potrebné uviesť niekoľko dodatočných spresnení k úvahám, ktoré som práve uviedol.

[49] Pozri v tomto zmysle VAN DER SLOOT, B.: Welcome to the Jungle: The Liability of Internet Intermediaries for Privacy Violations in Europe. In: *Jipitec*, zv. 6, č. 3, 2015, s. 217.

117. V prvom rade bez ohľadu na otázku, či podľa GDPR možno dotknutú osobu považovať za prevádzkovateľa jej vlastných osobných údajov,[50] treba poznamenať, že v prejednávanej veci samotná osoba, ktorá uverejnila sporný inzerát, nebola dotknutá údajmi obsiahnutými v tomto inzeráte.

118. V druhom rade si Russmedia podľa všeobecných podmienok používania svojho internetového obchodu vyhradzuje právo používať informácie uložené na žiadosť používateľov inzerentov. Môže ich kopírovať, distribuovať, prenášať, zverejňovať, reprodukovať, upravovať, prekladať, postúpiť partnerom a odstraňovať v akomkoľvek čase, a to aj bez potreby príslušného dôvodu. Po prijatí takéhoto opatrenia vo vzťahu k údajom obsiahnutým v inzeráte by sa táto spoločnosť mohla považovať za prevádzkovateľa, pokiaľ ide o konkrétnu spracovateľskú operáciu, so všetkými povinnosťami a zodpovednosťou, ktoré z nej vyplývajú. Osoba totiž môže byť zodpovedná za spracovateľské operácie, pri ktorých určuje účely a prostriedky. Naproti tomu a bez toho, aby bola v tejto súvislosti dotknutá prípadná občianskoprávna zodpovednosť stanovená vnútroštátnym právom, nemožno takúto osobu považovať za prevádzkovateľa v zmysle GDPR za predchádzajúce alebo neskoršie operácie v postupe spracúvania, pri ktorých neurčuje účely ani prostriedky.[51]

119. V treťom rade úvahy, ktoré som práve uviedol, zodpovedajú postoju pracovnej skupiny „Článok 29“[52] v jej stanovisku 1/2010 zo 16. februára 2010 k pojmom „prevádzkovateľ“ a „sprostredkovateľ“[53]. Podľa tejto pracovnej skupiny poskytovateľ internetového pripojenia, ktorý poskytuje služby úložiska, je v zásade sprostredkovateľ osobných údajov zverejňovaných online jeho zákazníkmi, ktorí využívajú tohto poskytovateľa na hosting a prevádzku svojich internetových stránok. Keď však takýto poskytovateľ spracováva údaje, ktoré ukladá na osobné účely, stáva sa prevádzkovateľom, pokiaľ ide o dotknuté spracovateľské operácie. Okrem toho toto stanovisko zodpovedá aj stanovisku Európskeho výboru pre ochranu údajov v jeho usmerneniach č. 07/2020 týkajúcich sa pojmov prevádzkovateľ a sprostredkovateľ v GDPR prijatých 7. júla 2021[54], podľa ktorých poskytovateľ hostingu, ktorý neurčuje, či údaje, ktoré uchováva, sú osobnými údajmi, ani nespracúva údaje iným spôsobom ako ich uchovávaním v mene svojho klienta, je sprostredkovateľom.

120. S výhradou overenia skutkového stavu, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, by mal Súdny dvor podľa môjho názoru upriamiť pozornosť tohto súdu na možnosť prehodnotiť kvalifikáciu spoločnosti Russmedia. Rovnako ako Komisia totiž zastávam názor, že táto spoločnosť nemá úlohu prevádzkovateľa, ale sprostredkovateľa, pokiaľ ide o spracovateľské operácie vyplývajúce z uverejnenia sporného inzerátu. Na základe tohto predpokladu teraz preskúmam druhú až štvrtú otázku.

[50] Pozri k tejto problematike HELBERGER, N., a VAN HOBOKEN, J.: Little Brother Is Tagging You – Legal and Policy Implications of Amateur Data Controllers. In: *Computer Law International (CRi)*, vol. 4, 2010, s. 101 a nasl., ako aj FINCK, M.: Cobwebs of Control: The Two Imaginations of the Data Controller in EU Law. In: *International Data Privacy Law*, zv. 11, č. 4, 2021, s. 338 až 341.

[51] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júla 2019, Fashion ID (C-40/17, EU:C:2019:629, bod 74).

[52] Nadobudnutím účinnosti GDPR bola táto pracovná skupina nahradená Európskym výborom pre ochranu údajov (pozri článok 68 a článok 94 ods. 2 tohto nariadenia).

[53] Dostupné na tejto internetovej adrese: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_sk.pdf, s. 27.

[54] Dostupné na tejto internetovej adrese: https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-10/edpb_guidelines_202007_controllerprocessor_final_sk.pdf, bod 40.

2. Povinnosti a zodpovednosť prevádzkovateľa internetového obchodu

a) Prípad, keď sa prevádzkovateľ internetového obchodu v súvislosti so spracúvaním údajov uvedených v inzerátoch považuje za sprostredkovateľa

121. V kontexte povinností a zodpovedností, ktoré má prevádzkovateľ internetového obchodu podľa nariadenia GDPR, je relevantné rozlišovať medzi na jednej strane spracúvaním osobných údajov obsiahnutých v inzerátoch uverejnených v tomto obchode a na druhej strane spracúvaním údajov používateľov inzerentov, ktorí si vytvorili u tohto prevádzkovateľa internetového obchodu účet.

1) Spracúvanie údajov obsiahnutých v inzerátoch

122. Pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov uvedených v inzerátoch, Russmedia bola skutočne sprostredkovateľom, neprináležalo jej overiť, či je spracúvanie povolené a zákonné. Ako som totiž uviedol [55], podľa ustanovení uvedených v druhej otázke za dodržiavanie zásad týkajúcich sa spracúvania osobných údajov zodpovedá prevádzkovateľ. V rovnakom duchu na základe ustanovení uvedených v tretej otázke nie je sprostredkovateľ povinný vopred overiť obsah informácií, ktoré sú predmetom spracovateľských operácií.

123. Pokiaľ ide o štvrtú otázku, jej cieľom je zistiť, či Russmedia mala prijať bezpečnostné opatrenia na zabránenie alebo obmedzenie kopírovania alebo ďalšieho šírenia obsahu inzerátov obsahujúcich osobné údaje. Táto otázka sa týka výkladu článku 5 ods. 1 písm. b) a f) a článkov 24 a 25 GDPR. Tieto ustanovenia sa tiež týkajú povinností prevádzkovateľa a nie sprostredkovateľa.

124. Článok 32 GDPR však spresňuje povinnosti prevádzkovateľa a prípadného sprostredkovateľa, pokiaľ ide o bezpečnosť tohto spracúvania. [56]

125. Konkrétne sa v článku 32 ods. 1 GDPR stanovuje, že prevádzkovateľ a sprostredkovateľ prijmú primerané technické a organizačné opatrenia s cieľom zaistiť úroveň bezpečnosti primeranú riziku, ktoré predstavuje spracúvanie, pričom zohľadnia najnovšie poznatky, náklady na vykonanie opatrení, ale tiež povahu, rozsah, kontext a účely spracúvania, ako aj riziká. Rovnako článok 32 ods. 2 tohto nariadenia stanovuje, že pri posudzovaní primeranej úrovne bezpečnosti sa prihliada predovšetkým na riziká, ktoré predstavuje spracúvanie, a to najmä v dôsledku náhodného alebo nezákonného zničenia, straty, zmeny, neoprávneného poskytnutia osobných údajov alebo neoprávneného prístupu k takýmto údajom.

126. V rozsahu, v akom sa článok 32 ods. 2 GDPR týka povinností sprostredkovateľa, toto ustanovenie predpokladá, že spracúvanie údajov v súlade s pokynmi prevádzkovateľa je povolené a zákonné. Sprostredkovateľ by nemal byť povinný kontrolovať činnosť prevádzkovateľa, v mene ktorého spracúva údaje. Naopak, musí prijať opatrenia na zaistenie bezpečnosti spracúvania osobných údajov pred zásahmi tretích osôb. Článok 32 ods. 1 tohto nariadenia totiž v zásade konkretizuje zásady integrity a dôvernosti uvedené v článku 5 ods. 1 písm. f) nariadenia. [57] V súlade s týmito zásadami musia byť údaje spracúvané prevádzkovateľom alebo v jeho mene takým spôsobom, aby sa zabezpečila primeraná bezpečnosť týchto údajov, vrátane ochrany pred neoprávneným alebo nezákonným spracúvaním a pred stratou.

[55] Pozri bod 102 vyššie.

[56] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. januára 2024, MediaMarktSaturn, (C-687/21, EU:C:2024:72).

[57] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, Krankenversicherung Nordrhein (C-667/21, EU:C:2023:1022, bod 68).

127. Ak môžu inzeráty uverejnené v online obchode byť prevzaté prevádzkovateľmi iných stránok v súlade so všeobecnými podmienkami používania tohto internetového obchodu, ktoré sú v ňom uvedené, a teda používateľom inzerentom vopred známe, sprostredkovateľ by mal vykonať opatrenia, ktoré mu umožnia dosiahnuť odstránenie vymazaných inzerátov z jeho vlastnej platformy. Môže sa totiž ukázať, že spracúvanie nie je alebo už nie je zákonné a platforma, prostredníctvom ktorej sa vykonáva ďalšie šírenie inzerátu, by mala mať možnosť ukončiť porušovanie GDPR aj u svojich partnerov. Takýto výsledok je v súlade s výsledkom, ktorý sa týka toho, či poskytovateľ hostingovej služby spĺňa podmienku stanovenú v článku 14 ods. 1 písm. b) smernice 2000/31. [58]

128. Naproti tomu na rozdiel od toho, čo zdá sa naznačuje vnútroštátny súd vo štvrtej otázke, sa mi nezdá, že by mal byť sprostredkovateľ povinný zabrániť alebo obmedziť kopírovanie alebo ďalšie šírenie inzerátov obsahujúcich osobné údaje. Sprostredkovateľovi neprislúcha rozhodovať o tom, kto a akým spôsobom môže mať k týmto informáciám prístup.

2) Spracúvanie údajov používateľov inzerentov

129. Povinnosti a zodpovednosť prevádzkovateľa internetového obchodu sú dôležitejšie, pokiaľ ide o spracúvanie údajov používateľov inzerentov, ktorí si u tohto prevádzkovateľa internetového obchodu vytvorili účet. V rámci tohto spracúvania je prevádzkovateľ internetového obchodu prevádzkovateľom spracúvania a články 24 a 25 GDPR sa na neho v plnom rozsahu vzťahujú. [59]

130. Článok 24 GDPR stanovuje všeobecnú povinnosť prevádzkovateľa zaviesť vhodné technické a organizačné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa spracúvanie údajov vykonávalo v súlade s týmto nariadením. Článok 25 uvedeného nariadenia stanovuje prevádzkovateľovi povinnosť prijať v čase určenia prostriedkov spracúvania aj v čase samotného spracúvania primerané technické a organizačné opatrenia, ktoré sú určené na účinné zavedenie zásad ochrany údajov a začleniť do spracúvania nevyhnutné záruky s cieľom splniť požiadavky rovnakého nariadenia a chrániť práva dotknutých osôb.

131. Ako vyplýva z článkov 24 a 25 GDPR, predmetné opatrenia musia zodpovedať špecifickým rizikám v kontexte, v ktorom sa osobné údaje spracúvajú. Je pravda, že identifikácia špecifických rizík a určenie vhodných prostriedkov musia byť ponechané na posúdenie vnútroštátneho súdu, ktorý má k dispozícii všetky skutkové okolnosti týkajúce sa všetkých kritérií relevantných z hľadiska týchto ustanovení, chcel by som však doplniť nasledujúce spresnenia.

132. Ako sa uvádza v odôvodnení 75 nariadenia GDPR, spracúvanie údajov môže viesť k rizikám vo vzťahu k právam a slobodám fyzických osôb, najmä ak môže viesť ku krádeži totožnosti, ak by dotknutým osobám bolo bránené v kontrole nad svojimi osobnými údajmi. Totožnosť je totiž vo všeobecnosti ukradnutá s cieľom uskutočniť podvodné konania na úkor dotknutej osoby alebo tretích osôb. Okrem toho, pokiaľ ide o online platformy, ich nezodpovedné používanie môže viesť k porušeniu práv fyzických osôb a perspektíva, že osoba zodpovedná za toto porušenie môže konať beztrestne, tieto riziká ešte zvyšuje.

[58] Pozri bod 93 vyššie.

[59] Pozri bod 111 vyššie.

133. Ak teda prevádzkovateľ spravuje internetový obchod prístupný používateľom inzerentom, ktorí môžu pri využívaní tohto internetového obchodu ukradnúť totožnosť inej osoby na podvodné účely, musí prijať opatrenia na zníženie tohto rizika. Ako to vyžaduje článok 25 GDPR, na splnenie požiadaviek tohto nariadenia a ochranu práv dotknutej osoby musí prevádzkovateľ zohľadniť toto riziko v čase určenia prostriedkov spracúvania aj v čase samotného spracúvania.

134. Za týchto podmienok musí prevádzkovateľ internetového obchodu podľa môjho názoru stanoviť technické alebo organizačné opatrenia, ktoré mu umožnia overiť totožnosť používateľov inzerentov. Takéto overenie by totiž jednak obmedzilo riziko nezákonného alebo nekalého spracúvania osobných údajov vo vzťahu k dotknutej osobe a jednak by umožnilo bojovať proti nezodpovednému využívaniu tohto internetového obchodu, pretože by spochybnilo pocit beztrestnosti anonymných používateľov.

135. Musím spresniť, že predpoklad anonymného používania internetu nevylučuje overenie totožnosti používateľov inzerentov. Údaje používateľa inzerenta nemôžu byť prístupné každému používateľovi platformy. Môže ich overiť a uchovávať len prevádzkovateľ, aby mohol plniť svoje povinnosti podľa GDPR. Na účely overenia môže prevádzkovateľ internetového obchodu požadovať oznámenie telefónneho čísla a použiť ho na potvrdenie registrácie. Takéto riešenie nie je v prípade online platforiem neobvyklé.

136. Je pravda, že takéto opatrenie neumožňuje vylúčiť akékoľvek riziko krádeže totožnosti. GDPR sa však obmedzuje len na to, že prevádzkovateľovi ukladajú povinnosť prijať technické a organizačné opatrenia, aby sa v čo najväčšej miere zabránilo akémukoľvek zasahovaniu do osobných údajov.[60] Nejde teda o povinnosť dosiahnuť výsledok, ale o povinnosť prostriedku. V každom prípade z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že Russmedia nevykonala žiadne opatrenie, ktoré by jej umožnilo vykonať kontrolu totožnosti autora sporného inzerátu v okamihu registrácie alebo uverejnenia tohto inzerátu.

137. Za týchto podmienok navrhujem odpovedať na druhú až štvrtú otázku tak, že článok 5 ods. 1 písm. f), článok 6 ods. 1 písm. a) a články 7, 24 a 25 GDPR sa majú vykladať v tom zmysle, že poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti, ktorého činnosť spočíva v tom, že na internetovej stránke umiestni bezplatné alebo platené inzeráty na žiadosť svojich používateľov, koná ako sprostredkovateľ, pokiaľ ide o osobné údaje obsiahnuté v inzerátoch uverejnených v jeho internetovom obchode. V tomto rámci nie je povinný overiť obsah uverejnených inzerátov alebo vykonať bezpečnostné opatrenia, ktoré môžu zabrániť alebo obmedziť kopírovanie a ďalšie šírenie obsahu inzerátov uverejnených prostredníctvom jeho sprostredkovateľa. Musí však prijať vhodné organizačné a technické opatrenia na zaistenie bezpečnosti spracúvania vo vzťahu k tretím stranám. Naopak, takýto poskytovateľ koná ako prevádzkovateľ, pokiaľ ide o osobné údaje používateľov inzerentov registrovaných na jeho internetovej stránke. V tomto kontexte je povinný overiť totožnosť týchto používateľov inzerentov.

138. Pre úplnosť a pre prípad, že by Súdny dvor nesúhlasil s mojou analýzou, teraz stručne preskúmam povinnosti a zodpovednosti prevádzkovateľa internetového obchodu považovaného za prevádzkovateľa v zmysle článku 4 bodu 7 nariadenia GDPR, pokiaľ ide o osobné údaje obsiahnuté v inzerátoch uverejnených v jeho internetovom obchode. Ako som totiž uviedol,[61] druhá až štvrtá otázka sú zrejme založené na predpoklade, že Russmedia koná ako „prevádzkovateľ“.

[60] Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. decembra 2023, Nacionalna agencjia za prichodite (C-340/21, EU:C:2023:986, bod 30).

[61] Pozri bod 99 vyššie.

b) Prípad, keď sa prevádzkovateľ internetového obchodu považuje za prevádzkovateľa spracovania údajov uvedených v inzerátoch

139. Na úvod poznamenávam, že skutočnosť, že prevádzkovateľ internetového obchodu je prevádzkovateľom spracovania, nevyhnutne neznamená, že používateľa inzerenta tohto internetového obchodu nemožno tiež považovať za prevádzkovateľa [62].

140. GDPR totiž uznáva existenciu spoločnej zodpovednosti, ktorá nevyhnutne neznamená rovnocennú zodpovednosť rôznych subjektov, zapojených do spracúvania osobných údajov. Naopak, tieto subjekty môžu byť zapojené v rôznych fázach spracúvania a v rôznej miere, takže úroveň zodpovednosti každého z nich sa musí posúdiť s prihliadnutím na všetky relevantné okolnosti konkrétnej veci.

141. Zameriam sa však na povinnosti a zodpovednosti prevádzkovateľa internetového obchodu, keďže v prejednávanej veci ide o zodpovednosť takéhoto prevádzkovateľa internetového obchodu za spracovanie osobných údajov obsiahnutých v inzeráte uverejnenom v jeho internetovom obchode.

142. Druhá a tretia otázka smerujú k určeniu, či je prevádzkovateľ internetovej stránky povinný pred uverejnením inzerátu overiť totožnosť osoby, ktorá inzerát uverejňuje, a totožnosť osoby, ktorej sa inzerát týka, ako aj obsah inzerátov zaslaných používateľmi.

143. V tejto súvislosti nie som presvedčený o tom, že prevádzkovateľ internetového obchodu je povinný sa ubezpečiť, že používateľ inzerent je osobou, ktorej sa údaje obsiahnuté v inzeráte týkajú. Internetový obchod totiž môže využívať aj používateľ inzerent na uverejnenie inzerátu týkajúceho sa inej osoby.

144. Prevádzkovateľ však musí overiť, či je spracovanie osobných údajov založené na súhlase dotknutej osoby alebo na inom legitímnom základe, ktorý je stanovený v právnych predpisoch. Takúto povinnosť mu stanovuje článok 5 ods. 1 písm. a), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 GDPR.

145. Ak teda prevádzkovateľ internetového obchodu koná ako prevádzkovateľ, musí sa ubezpečiť, že osoba, ktorej údaje sú uvedené v inzeráte, so spracúvaním súhlasila. Logicky musí tiež kontrolovať obsah akéhokoľvek inzerátu zadaného používateľom inzerentom, aby overil, či obsahuje osobné údaje.

146. V súlade so zásadou spravodlivosti stanovenou v článku 5 ods. 1 písm. a) nariadenia GDPR prevádzkovateľ musí tiež zabezpečiť, aby sa údaje spracúvali vo vzťahu k dotknutej osobe spravodlivo. Okrem toho podľa článkov 24 a 25 tohto nariadenia musí tiež prijať technické a organizačné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa spracúvanie vykonávalo v súlade s uvedeným nariadením. Pritom musí zohľadniť riziká špecifické pre kontext, v ktorom sa údaje spracúvajú.

147. Spracúvanie verejne dostupných osobných údajov v online prostredí môže viesť k rizikám pre práva a slobody fyzických osôb, a najmä k vzniku škody alebo nemajetkovej ujmy.

[62] V súvislosti s touto otázkou pozri bod 115 vyššie.

148. Ak je prevádzkovateľ internetového obchodu prevádzkovateľom spracovania údajov uvedených v inzerátoch uverejnených v tomto obchode, musí skontrolovať inzeráty pred ich uverejnením na internete, overiť, či je ich spracúvanie založené na súhlase dotknutej osoby alebo sa zakladá na inom legitímnom základe, ktorý je stanovený v právnych predpisoch, a zaviesť opatrenia proti spracúvaniu, ktoré poškodzuje dotknuté osoby. Ak nedodržiava tieto zásady, môže byť v súlade s článkom 82 GDPR vyvodená jeho zodpovednosť za porušenie tohto nariadenia.

149. Štvrtá otázka sa týka toho, či prevádzkovateľ internetového obchodu musí vykonať bezpečnostné opatrenia, ktoré môžu zabrániť alebo obmedziť kopírovanie a ďalšie šírenie obsahu inzerátov uverejnených prostredníctvom jeho sprostredkovateľa.

150. Ak vzhľadom na kontext, v ktorom sa spracovanie uskutočňuje, existuje možnosť, že inzeráty budú prevzaté inými stránkami a že osobné údaje sa budú ďalej spracúvať spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s účelmi, na ktoré boli získané, prevádzkovateľ by mohol zvážiť vykonanie takýchto opatrení, ktoré musia byť primerané. Nie som však presvedčený, že prevádzkovateľ internetového obchodu, ktorý z pohľadu používateľov inzerentov vyvodzuje svoj ekonomický zmysel zo skutočnosti, že inzeráty, ktoré sú v ňom uvedené, sú verejne dostupné, by mal byť povinný obmedziť ich ďalšie šírenie. Okrem toho obvyklým cieľom sprístupnenia obsahu na internete je vo všeobecnosti sprístupniť ho všetkým používateľom internetu, čo zahŕňa formu ďalšieho šírenia. V každom prípade vzhľadom na úvahy, ktoré som uviedol v bode 148 vyššie, sporný inzerát nemal byť uverejnený v internetovom obchode Russmedia bez súhlasu dotknutej osoby.

151. Bez toho, aby boli dotknuté vyššie uvedené doplňujúce poznámky týkajúce sa povinností a zodpovednosti prevádzkovateľa, trvám na svojom stanovisku, že prevádzkovateľ internetového obchodu je sprostredkovateľom osobných údajov uvedených v inzerátoch uverejnených v tomto obchode.[63] Za týchto podmienok zostáva preskúmať vzťah medzi smernicou 2000/31 a GDPR.

C. O vzťahu medzi režimom smernice 2000/31 a režimom GDPR

152. Druhá a tretia otázka sa týkajú najmä článku 2 ods. 4 GDPR, ktorý sa týka vzťahu medzi týmto nariadením a smernicou 2000/31. Okrem toho sa týkajú tak ustanovení uvedeného nariadenia, ktoré stanovujú povinnosti a zodpovednosť prevádzkovateľa, ako aj článku 15 tejto smernice. Zdá sa teda, že tieto otázky predpokladajú paralelné uplatňovanie GDPR a uvedenej smernice.

153. Skôr než sa však budem zaoberať takýmto paralelným uplatňovaním týchto dvoch nástrojov práva Únie (oddiel 2), musím uviesť, že medzi hypotézou uvedenou v prvej otázke a hypotézou uvedenou v druhej až štvrtej otázke (časť 1) existuje určité napätie.

1. Neutrálny poskytovateľ hostingu ako prevádzkovateľ

154. Pripomínam, že z mojej analýzy vyplýva, že Russmedia konala ako sprostredkovateľ, pokiaľ ide o spracovanie osobných údajov obsiahnutých v inzerátoch uverejnených v jej internetovom obchode.[64] Naopak, pracovná hypotéza vnútroštátneho súdu spočíva v tom, že táto spoločnosť konala ako prevádzkovateľ. Za týchto podmienok návrh na začatie prejudiciálneho konania

[63] Pozri bod 137 vyššie.

[64] Pozri bod 120 vyššie.

nastoľuje otázku, či prevádzkovateľ internetového obchodu môže mať dve funkcie, a to funkciu neutrálneho poskytovateľa hostingu informácií uložených na žiadosť používateľov jeho služby v zmysle článku 14 ods. 1 smernice 2000/31 a funkciu prevádzkovateľa spracovania osobných údajov obsiahnutých v týchto informáciách. Na jednej strane je totiž cieľom prvej otázky zistiť, či je Russmedia poskytovateľom sprostredkovateľských služieb v zmysle oddielu 4 kapitoly II tejto smernice. Na druhej strane sa zdá, že druhá až štvrtá otázka vychádzajú z predpokladu, že túto spoločnosť treba kvalifikovať ako „prevádzkovateľa" v zmysle GDPR.

155. V tejto súvislosti som si vedomý toho, že Súdny dvor vo svojej judikatúre nevylúčil, že by prevádzkovateľ osobných údajov v zmysle GDPR mohol mať neutrálnu úlohu, pokiaľ ide o informácie obsahujúce tieto údaje, a využiť výnimku zo zodpovednosti stanovenú v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31. Takúto pripomienku uviedli aj predstavitelia právnej náuky, pokiaľ ide o vnútroštátnu judikatúru. [65]

156. Súdny dvor vo veci Google Spain a Google po prvé rozhodol, že poskytovateľ vyhľadávača je prevádzkovateľom osobných údajov obsiahnutých v informáciách uverejnených alebo umiestnených na internete tretími stranami, ktoré tento poskytovateľ lokalizuje, indexuje a ukladá. [66] Po druhé vo veci Google France a Google Súdny dvor posudzoval, či poskytovateľ toho istého vyhľadávača môže byť oslobodený od zodpovednosti podľa článku 14 ods. 1 smernice 2000/31. [67] Tento druhý rozsudok sa však netýkal poskytovania uvedeného vyhľadávača, ale služby odkazov. Okrem toho Súdny dvor v tomto rozsudku ponechal na vnútroštátnom súde, aby posúdil, či úloha vykonávaná týmto poskytovateľom zodpovedá úlohe poskytovateľa sprostredkovateľských služieb v zmysle tohto ustanovenia. [68]

157. Čo je ešte dôležitejšie, na jednej strane, ako som už uviedol, [69] poskytovateľ sprostredkovateľských služieb v zmysle, ktorý chcel normotvorca dosiahnuť v oddiele 4 kapitoly II smernice 2000/31, nemôže mať úlohu, ktorá by mu umožňovala poznať alebo kontrolovať uložené údaje, a musí sa teda obmedziť na neutrálne poskytovanie svojej služby prostredníctvom čisto technického spracovania. Na druhej strane úloha prevádzkovateľa zahŕňa určenie účelu a prostriedkov spracúvania osobných údajov a najmä vytvárania vplyvu na to, či sú údaje predmetom spracovateľských operácií, ako je zaznamenávanie, zmena alebo šírenie, a ak áno, na určenie týchto údajov. [70] Vykonávanie takéhoto vplyvu je nezlučiteľné s neutrálnou úlohou, ktorú si musí poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti zachovať, pokiaľ ide o informácie uložené na žiadosť používateľov, aby mohol uplatniť oslobodenie od zodpovednosti stanovené v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31. Rovnako, ako som vysvetlil, [71] GDPR ukladá prevádzkovateľovi povinnosti, ktoré od neho vyžadujú aktívne konanie. Na to, aby sa dodržali zásady týkajúce sa spracúvania osobných údajov, prevádzkovateľ musí v podstate poznať dotknuté údaje a kontrolovať ich. Takáto kontrola nie je zlučiteľná ani s neutrálnou úlohou takéhoto poskytovateľa.

[65] Pozri v tomto zmysle KELLER D.: The Right Tools: Europe's Intermediary Liability Laws and the EU 2016 General Data Protection Regulation. In: *Berkeley Technology Law Journal*, 2018, zv. 33, č. 1, s. 373.

[66] Pozri rozsudok z 13. mája 2014, Google Spain a Google (C-131/12, EU:C:2014:317).

[67] Pozri rozsudok z 23. marca 2010, Google France a Google (C-236/08 až C-238/08, EU:C:2010:159, body 106 až 120).

[68] Pozri rozsudok z 23. marca 2010, Google France a Google (C-236/08 až C-238/08, EU:C:2010:159, body 114 až 119).

[69] Pozri bod 49 vyššie.

[70] Pozri body 113 až 115 vyššie.

[71] Pozri bod 148 vyššie.

158. Ak teda na jednej strane hostingová služba spočíva v ukladaní informácií, ktoré z hľadiska GDPR predstavujú osobné údaje, a na druhej strane sa poskytovateľ tejto služby považuje za prevádzkovateľa v zmysle tohto nariadenia, úloha tohto poskytovateľa sa neobmedzuje na neutrálne ukladanie takýchto informácií. V dôsledku toho poskytovateľ takejto služby preberá aktívnu úlohu, pokiaľ ide o tieto informácie, a je vylúčený z oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31.

159. Existujúce napätie medzi hypotézou uvedenou v prvej otázke a hypotézou uvedenou v druhej až štvrtej otázke podporuje výklad nariadenia GDPR, podľa ktorého prevádzkovateľ internetového obchodu nekoná ako prevádzkovateľ, pokiaľ ide o osobné údaje obsiahnuté v inzerátoch, ktoré ukladá na žiadosť používateľov inzerentov, ale ako sprostredkovateľ týchto údajov.[72]

160. Pre úplnosť uvádzam, že nemôžem vylúčiť, že normotvorca Únie sa rozhodol nevylúčiť možnosť, aby poskytovateľ hostingu konajúci ako prevádzkovateľ mohol využiť oslobodenie od zodpovednosti podľa Digital Services Act. Hoci totiž toto nariadenie zrušilo články 12 až 15 smernice 2000/31,[73] tieto ustanovenia boli zahrnuté do nariadenia, ako ich vykladá Súdny dvor. V článku 7 uvedeného nariadenia sa dodáva, že „poskytovatelia sprostredkovateľských služieb sa nepovažujú za nespôsobilých na výnimky zo zodpovednosti…len z toho dôvodu, že v dobrej viere a svedomite vykonávajú dobrovoľné vyšetrovania z vlastnej iniciatívy… *alebo prijímajú iné opatrenia zamerané… na dosiahnutie súladu s požiadavkami práva Únie a vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie*“[74]. Prvá časť tohto ustanovenia, ktorá sa týka „poskytovat[eľom] v dobrej viere… prij[atých] opatren[í]“, má spoločné prvky s judikatúrou Súdneho dvora, ktorá bola vypracovaná už na základe smernice 2000/31.[75] Druhá časť týkajúca sa „opatren[í] potrebn[ých] na dosiahnutie súladu s požiadavkami práva Únie“, ktorá bola doplnená tým istým nariadením, by umožnila poskytovateľovi hostingu splniť si povinnosti, ktoré mu ukladá smernica GDPR, a zachovať si úlohu neutrálneho poskytovateľa sprostredkovateľských služieb. Smernica 2000/31 však neobsahuje ustanovenie v tomto zmysle a nie je potrebné ho zaviesť výkladom tejto smernice.

161. Zostáva určiť, či sa subjekt zapojený do spracúvania osobných údajov ako sprostredkovateľ, ktorému môže vzniknúť zodpovednosť za spracúvanie týchto údajov pre porušenie GDPR, môže dovolávať oslobodenia od zodpovednosti stanovenej v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31.

2. Súbežné uplatňovanie nariadenia GDPR a smernice 2000/31

162. Problém nastolený v návrhu na začatie prejudiciálneho konania vychádza zo skutočnosti, že informácia uložená na žiadosť príjemcu služby obsahovala osobné údaje, ktoré boli spracované v rozpore s GDPR. Z toho vyplýva otázka, nastolená medzi účastníkmi konania vo veci samej a ktorá je už dlho predmetom akademickej diskusie[76]: môže sa subjekt zapojený do spracúvania osobných údajov, ktorý môže byť zodpovedný za porušenie smernice GDPR, dovolávať oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31?

[72] V súvislosti s touto právnou kvalifikáciou pozri bod 120 vyššie.

[73] Pozri článok 89 Digital Services Act.

[74] Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

[75] Pozri v tomto zmysle rozsudok YouTube a Cyando (bod 115).

[76] Podľa niektorých predstaviteľov právnej náuky sa oslobodenie od zodpovednosti stanovené v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31 uplatňuje kumulatívne s GDPR. Pozri v tomto zmysle KELLER D.: The Right Tools: Europe's Intermediary Liability Laws and the EU 2016 General Data Protection Regulation. In: *Berkeley Technology Law Journal*, 2018, zv. 33, č. 1, s. 371, a SARTOR, G.: Providers' Liabilities in the New EU Data Protection Regulation: A Threat to Internet Freedoms? In: *International Data Privacy Law*, 2013, zv. 3, č. 1, s. 5 a 8. Iní autori zastávajú názor, že tieto dva systémy sa neprekrývajú. Pozri v tomto zmysle RIORDAN, J.: *The Liability of Internet Intermediaries*. In: Oxford: Oxford University Press, s. 383 a 384.

163. V tejto súvislosti musím poznamenať, že v súlade s mojou analýzou týchto dvoch nástrojov práva Únie sa poskytovateľ služby informačnej spoločnosti, ktorý je prevádzkovateľom spracovania osobných údajov obsiahnutých v informáciách uložených na žiadosť používateľov tejto služby, nemôže dovolávať oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31.[77] V dôsledku toho sa nasledujúca analýza zameriava len na určenie, či sa poskytovateľ konajúci v postavení sprostredkovateľa takýchto údajov môže dovolávať tohto oslobodenia. Chcel by som pripomenúť, že moja analýza ustanovení GDPR ma vedie k tomu, aby som navrhol, aby Súdny dvor konštatoval, že Russmedia konala ako sprostredkovateľ.[78]

164. Okrem toho treba uviesť, že vnútroštátny súd nespresňuje, či v spore vo veci samej môže vzniknúť zodpovednosť spoločnosti Russmedia za porušenie nariadenia GDPR podľa článku 82 tohto nariadenia alebo podľa pravidiel občianskoprávnej zodpovednosti stanovených vnútroštátnym právom. Porušenie pravidla týkajúceho sa ochrany osobných údajov totiž môže súčasne viesť k porušeniu iných pravidiel, ako sú pravidlá v oblasti ochrany spotrebiteľa[79] a práva na ochranu osobnosti, a normotvorca Únie nemal v úmysle prikročiť k vyčerpávajúcej harmonizácii prostriedkov nápravy dostupných v súvislosti s porušením ustanovení GDPR.[80]

165. V každom prípade, pokiaľ ide o zodpovednosť za škodu, tak smernica 2000/31, ako aj GDPR obsahujú ustanovenia, ktoré poskytujú informácie o vzťahu medzi týmito dvoma aktmi práva Únie.

a) O relevantných ustanoveniach smernice 2000/31

166. Článok 1 ods. 5 písm. b) smernice 2000/31, s názvom „Cieľ a rozsah“, stanovuje, že táto smernica sa nevzťahuje na otázky týkajúce sa služieb informačnej spoločnosti, na ktoré sa vzťahujú uplatniteľné právne predpisy Únie v oblasti osobných údajov. Konkrétnejšie, toto ustanovenie odkazuje na smernice 95/46 a 97/66, ktoré boli nahradené nariadením GDPR[81] a smernicou 2002/58/ES[82].

167. Okrem toho odôvodnenie 14 smernice 2000/31, ktoré sa týka problematiky uvedenej v jej článku 1 ods. 5, stanovuje, že ochrana fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov je upravená výlučne smernicami 95/46 a 97/66, „ktoré sú v plnom rozsahu uplatniteľné aj na služby informačnej spoločnosti; tieto smernice už ustanovili právny rámec [Únie] v oblasti osobných údajov a preto nie je potrebné zaoberať sa v [smernici 2000/31] touto otázkou s cieľom zabezpečiť hladké fungovanie vnútorného trhu, najmä voľného pohybu osobných údajov medzi členskými štátmi; vykonávanie a uplatňovanie tejto smernice by mali byť plne v súlade so zásadami súvisiacimi s ochranou osobných údajov“.

168. Súdny dvor sa už v minulosti zaoberal výkladom článku 1 ods. 5 písm. b) smernice 2000/31.

77 Pozri bod 157 vyššie.

78 Pozri bod 120 vyššie.

79 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. apríla 2022, Meta Platforms Ireland (C-319/20, EU:C:2022:322, bod 78).

80 Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2024, Lindenapotheke (C-21/23, EU:C:2024:846, bod 60).

81 Podľa článku 94 ods. 2 nariadenia GDPR sa odkazy na smernicu 95/46 považujú za odkazy na toto nariadenie.

82 Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 2002, s. 37; Mim. vyd. 13/029, s. 514). Odkazy v práve Únie na smernicu 97/66 sa podľa článku 19 smernice 2002/58 považujú za odkazy na túto smernicu.

169. V prvom rade totiž v rozsudku Promusicae [83] vznikla otázka, či právo Únie ukladá členským štátom povinnosť uverejniť osobné údaje v rámci občianskoprávneho konania na účely zabezpečenia účinnej ochrany autorského práva. V tejto veci vnútroštátny súd odkázal na viaceré smernice, ktoré podľa neho mohli predstavovať právny základ takejto povinnosti.

170. V tejto súvislosti sa Súdny dvor domnieval, že z článku 1 ods. 5 písm. b) smernice 2000/31 vyplýva, že takouto povinnosťou, za predpokladu, že je stanovená touto smernicou, nesmú byť dotknuté požiadavky súvisiace s ochranou osobných údajov [84]. Zdá sa teda, že Súdny dvor predpokladal paralelné uplatňovanie uvedenej smernice a nástrojov práva Únie týkajúcich sa ochrany osobných údajov.

171. V druhom rade sa Súdny dvor v rozsudku La Quadrature du Net a i. [85] zaoberal otázkou, či smernica 2000/31 bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá ukladá poskytovateľom prístupu verejnosti ku komunikačným službám online a poskytovateľom hostingových služieb povinnosť všeobecne a nediferencovane uchovávať osobné údaje súvisiace s týmito službami. Vnútroštátny súd sa domnieval, že na túto otázku sa vzťahuje táto smernica a že jej článok 15 sám osebe nestanovuje zásadný zákaz uchovávania údajov týkajúcich sa tvorby obsahu, od ktorého by sa bolo možné odchýliť len výnimočne. [86]

172. Súdny dvor konštatoval, že smernica 2000/31 nie je uplatniteľná v oblasti ochrany dôvernosti komunikácie a jednotlivcov v súvislosti so spracovaním osobných údajov v rámci služieb informačnej spoločnosti, pričom táto ochrana sa podľa okolností riadi smernicou 2002/58 alebo GDPR. [87]

173. Kategorická povaha tejto odpovede sa týka kontextu, v ktorom bola táto odpoveď poskytnutá.

174. Na jednej strane totiž nemožno zabúdať na to, že odôvodnenie 15 smernice 2000/31 sa osobitne týka zachovania dôvernosti komunikácie a stanovuje, že v súlade so smernicou 97/66 uvedenou v článku 1 ods. 5 písm. b) smernice 2000/31 „musia členské štáty zakázať všetky druhy odpočúvania alebo dohľadu nad takouto komunikáciou inými, ako sú odosielatelia alebo príjemcovia, s výnimkou prípadov, keď je to povolené podľa zákona“. Smernica 2002/58, ktorá nahradila smernicu 97/66, potvrdzuje tento zákaz a určuje podmienky, za ktorých sa členské štáty môžu od neho odchýliť. Rovnako podľa nariadenia GDPR je miera voľnej úvahy členských štátov, pokiaľ ide o výnimky týkajúce sa ochrany osobných údajov, vymedzená v článku 23 tohto nariadenia.

175. Na druhej strane Súdny dvor na to, aby dospel k záveru uvedenému v bode 171 vyššie, uviedol, že ochrana dôvernosti komunikácie, ako aj fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov je upravená výlučne smernicou 2002/58 alebo GDPR, „pričom je potrebné spresniť, že ochrana, ktorú má zabezpečiť smernica 2000/31, nemôže v žiadnom prípade porušovať požiadavky vyplývajúce zo smernice 2002/58 a z [GDPR]“ [88].

[83] Rozsudok z 29. januára 2008 (C-275/06, EU:C:2008:54, body 41 a 56).

[84] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. januára 2008, Promusicae (C-275/06, EU:C:2008:54, bod 57).

[85] Rozsudok zo 6. októbra 2020 (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 193).

[86] Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 194).

[87] Pozri rozsudok zo 6. októbra 2020 La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 212).

[88] Pozri rozsudok zo 6. októbra 2020 La Quadrature du Net a i. (C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 200).

176. Z judikatúry týkajúcej sa článku 1 ods. 5 písm. b) smernice 2000/31 tak na jednej strane vyplýva, že táto smernica sa neuplatňuje na otázky, ktoré sú predmetom osobitnej právnej úpravy v rámci smernice 2002/58 a GDPR. Na druhej strane smernica 2000/31 a pravidlá práva Únie uplatniteľné v oblasti osobných údajov sa uplatňujú paralelne na akúkoľvek inú otázku, ale ustanoveniami tejto smernice nesmú byť dotknuté požiadavky týkajúce sa ochrany týchto údajov.

b) O relevantných ustanoveniach GDPR

177. Výklad, ktorý som poskytol v bode 176 vyššie, je podporený článkom 2 ods. 4 GDPR, ktorý stanovuje, že týmto nariadením „nie je dotknuté“ uplatňovanie smernice 2000/31, najmä pravidiel týkajúcich sa zodpovednosti poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti stanovených v článkoch 12 až 15 tejto smernice. [89]

178. Hoci v terminológii práva Únie konštatovanie, že právnym nástrojom alebo niektorým z jeho ustanovení „nie je dotknuté“ uplatňovanie iného nástroja, môže viesť k odlišným riešeniam, GDPR spresňuje, že jeho uplatňovaním nie sú dotknuté najmä osobitné ustanovenia smernice 2000/31. Normotvorca Únie chcel teda zdôrazniť skutočnosť, že toto nariadenie neobmedzuje pôsobnosť osobitných ustanovení tejto smernice. Nemožno sa teda domnievať, že GDPR má prednosť pred smernicou 2000/31 z dôvodu, že bolo prijaté po tejto smernici.

c) Záverečné poznámky

179. Vzhľadom na vyššie uvedené sú tak smernica 2000/31, ako ju vykladá Súdny dvor [90], ako aj GDPR [91] štruktúrované tak, aby umožňovali ich paralelné uplatnenie na otázky, ktoré nie sú predmetom osobitnej právnej úpravy v rámci tohto nariadenia. Zostáva teda určiť, či GDPR obsahuje ustanovenie, ktoré plní úlohu porovnateľnú s úlohou článku 14 ods. 1 smernice.

180. V tejto súvislosti článok 82 ods. 3 GDPR stanovuje, že prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ v závislosti od konkrétneho prípadu je zbavený zodpovednosti za škodu spôsobenú spracúvaním, ktoré bolo v rozpore s týmto nariadením, „ak sa preukáže, že nenesie žiadnu zodpovednosť za udalosť, ktorá spôsobila škodu“. V prípade porušenia osobných údajov „treťou stranou“ v zmysle článku 4 bodu 10 uvedeného nariadenia tak prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ môže byť zbavený svojej zodpovednosti na základe článku 82 ods. 3 toho istého nariadenia tým, že preukážu, že neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi ich prípadným porušením povinnosti ochrany údajov a škodou, ktorá bola spôsobená fyzickej osobe. [92]

181. Domnievam sa, že článok 82 ods. 3 GDPR nepredstavuje ustanovenie o vylúčení zodpovednosti, ktoré by plnilo úlohu porovnateľnú s úlohou článku 14 ods. 1 smernice 2000/31.

182. Článok 14 ods. 1 smernice 2000/31 sa totiž uplatňuje len vtedy, ak poskytovateľ sprostredkovateľských služieb môže byť zodpovedný podľa pravidiel, ktoré sa na neho vzťahujú, za informácie uložené na žiadosť používateľov jeho sprostredkovateľskej služby. Otázka uplatniteľnosti tohto ustanovenia teda vzniká len vtedy, ak sú splnené podmienky zodpovednosti tohto poskytovateľa za uložené informácie stanovené uplatniteľnými pravidlami. V tejto súvislosti sú podmienky práva na náhradu škody stanoveného v článku 82 GDPR stanovené v odsekoch 1 až

[89] Pozri tiež odôvodnenie 21 GDPR.

[90] Pozri bod 176 vyššie.

[91] Pozri bod 178 vyššie.

[92] Pozri rozsudok zo 14. decembra 2023, Nacionalna agencija za prichodite (C-340/21, EU:C:2023:986, bod 72).

3 tohto článku. Článok 82 ods. 3 tohto nariadenia stanovuje len jednu podmienku tejto zodpovednosti.[93] Vznik zodpovednosti prevádzkovateľa podľa článku 82 uvedeného nariadenia je totiž *podmienený existenciou jeho zavinenia*, ktoré sa predpokladá, pokiaľ prevádzkovateľ nepreukáže, že za udalosť, ktorá spôsobila škodu, nenesie žiadnu zodpovednosť v zmysle odseku 3.[94]

183. Sprostredkovateľ, ktorého zodpovednosť môže vzniknúť na základe článku 82 GDPR, teda nie je vyňatý z možnosti uplatniť oslobodenie od zodpovednosti stanovené v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31.

184. Nemožno však zabúdať na to, že zodpovednosť sprostredkovateľa môže vzniknúť podľa článku 82 ods. 2 druhej vety GDPR, len ak neboli splnené povinnosti, ktoré sa týmto nariadením ukladajú výslovne sprostredkovateľom, alebo ak konal nad rámec alebo v rozpore s pokynmi prevádzkovateľa, ktoré boli v súlade so zákonom. Povinnosti a zodpovednosť prevádzkovateľa internetového obchodu, ktorý koná ako sprostredkovateľ, pokiaľ ide o údaje obsiahnuté v inzerátoch uverejnených na jeho platforme, sú teda spojené najmä s článkom 32 uvedeného nariadenia.[95]

185. Napriek tomu, ako som už spomenul, nie je jasné, či v spore vo veci samej môže zodpovednosť spoločnosti Russmedia za porušenie GDPR vzniknúť podľa článku 82 tohto nariadenia alebo podľa vnútroštátnych ustanovení. Hoci zodpovednosť za porušenie uvedeného nariadenia môže vzniknúť na základe vnútroštátnych ustanovení (a teda článok 82 ods. 3 toho istého nariadenia sa neuplatní), tým menej existujú dôvody na vyňatie dotknutého subjektu z možnosti uplatniť oslobodenie od zodpovednosti stanovené v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31.

186. Na záver sa domnievam, že aktér zapojený do spracúvania osobných údajov ako sprostredkovateľ, ktorému môže vzniknúť zodpovednosť za porušenie GDPR, sa môže dovolávať oslobodenia od zodpovednosti stanoveného v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31. Môj záver týkajúci sa vzťahu medzi týmito dvoma nástrojmi práva Únie teda nemôže zmeniť moje navrhované odpovede na prejudiciálne otázky.

V. Návrh

187. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Curtea de Apel Cluj (Odvolací súd Kluž, Rumunsko), takto:

1. Článok 14 ods. 1 smernice 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode),

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   na poskytovateľa služby informačnej spoločnosti, ktorá spočíva v sprístupnení používateľom internetového obchodu, kde sa bezplatne alebo za odplatu uverejňujú inzeráty, sa môže vzťahovať oslobodenie od zodpovednosti stanovené v tomto ustanovení, aj keď uvedie vo všeobecných podmienkach používania svojho internetového obchodu, že hoci si nenárokuje

[93] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, Krankenversicherung Nordrhein (C-667/21, EU:C:2023:1022, bod 94).

[94] V tomto zmysle pozri rozsudok zo 4. októbra 2024, Agencija po vpisvanijata (C-200/23, EU:C:2024:827, bod 163).

[95] Pozri bod 126 vyššie.

vlastnícke právo k týmto materiálom, zachováva si právo používať poskytnutý, uverejnený, nahrávaný alebo odoslaný materiál vrátane jeho kopírovania, distribúcie, prenosu, zverejňovania, reprodukovania, úpravy, prekladu, postúpenia partnerom a odstraňovania v akomkoľvek čase, a to aj bez potreby príslušného dôvodu, za predpokladu, že tento poskytovateľ neprijme opatrenia, ktoré by mu spôsobili stratu jeho postavenia neutrálneho poskytovateľa hostingu.

2. Článok 5 ods. 1 písm. f), článok 6 ods. 1 písm. a) a články 7, 24 a 25 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov),

   sa majú vykladať v tom zmysle, že:

   poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti, ktorého činnosť spočíva v tom, že na internetovej stránke umiestni bezplatné alebo platené inzeráty na žiadosť svojich používateľov, koná ako sprostredkovateľ, pokiaľ ide o osobné údaje obsiahnuté v inzerátoch uverejnených v jeho internetovom obchode. V tomto rámci nemusí overiť obsah uverejnených inzerátov alebo vykonať bezpečnostné opatrenia, ktoré môžu zabrániť alebo obmedziť kopírovanie a ďalšie šírenie obsahu inzerátov uverejnených prostredníctvom jeho sprostredkovateľa. Musí však prijať vhodné organizačné a technické opatrenia na zaistenie bezpečnosti spracúvania vo vzťahu k tretím stranám. Naopak koná ako prevádzkovateľ, pokiaľ ide o osobné údaje používateľov inzerentov registrovaných na jeho internetovej stránke. V tomto rámci musí overiť totožnosť týchto používateľov inzerentov.